

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre . . . 6 ft.
 Fél évre 3 ft.
 Negyed évre . . 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét illető
 küldemények a szerkesztő-
 nek, anyagiak a laptulaj-
 donosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DIJ:
 egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
 többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyúltér sora 25 kr.
 Bélyegdíj minden hirdetésnél
 30 kr.

A hirdetések Bittermann
 Nándor könyv- és könyvmd-
 jában és a szerkesztőnél fogad-
 tatnak el.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Husvét ünnepén.

Megváltó engesztelő áldozatának dicsőséges emlékünnepe a keresztény világ legmagasztosabb emlékeit idézi föl lelkünkben. Az emberi-nem megváltására készülő isteni ige leszáll az égből a bűnös emberek közé, titokzatos módon emberi testet ölt, hogy mint ember hajtsa végre az égnek kiengesztelését a föld fiának bűneiért.

Az Isten fiának földi pályafutása új meg lelkünk előtt. Látjuk a betlehemi elhagyott, rozant istállót, mely felett az ég csodás, tündöklő csillaga gyul ki, és látjuk a szomorú Golgothát, melyen az Istenember magasztos, szent tanaiért iszonyú kínhalált szenvedett.

Ellenségei a régi álladalmi és társadalmi rend hatalmas védelmezői végig hurcoltatják a földi szenvedések és kínos tövises kalváriai útján, színdalmazzák, csúfolják, bántalmazzák. Ő, az Isten fia, vére árával pecsételi meg szent tanait és meghal a keresztfán. S midőn haldokolva ellenségeinek megbocsát, megdicsőíti szent tanát: az örök szeretetet.

Megfeszítették, meghala és eltemették; de harmadnapon halottaiból föltámadt! Szent tanai elterjednek az egész világon, a déli égöv legvégső pontjától föl az északi sarkig. A megváltás szent jelképe, a kereszt, imádság tárgya mindenfelé, térdet hajt előtte a gazdag és szegény, a király és a koldus. Az ő szent mondása ragyog le a keresztől: én az Isten nevében jöttem és világosságot hozok! Valóban világosságot hozott azzal a fényvel, melynek soha sincs éjszakája, a mely volt, van és lesz, mert Istentől való: a szeretet fényével.

Ragyogó csillagként fénylik előttünk földi pályafutása. Hirdeti ország- és világnak, hogy bár a mindennapi élet vásári zivaja port is ver föl és sárba tiporja az eszmét: az ég mégis örökké kék marad; a szív magasztos érzelmei, a lélek fenkölt gondolatai nem veszhetnek el, nem halhatnak meg soha, hanem élnek örökké. Hirdeti, hogy ne veszítsük el a mindennapi élet lélekfójtó bőszejében hitünket, reményünket, szeretetünket s habár ezek gúnyja szállna is reánk, zengjük áhitattal, szívtel és lélekkel a szent szóltárok viszhangjaképpen: Hallelujah! föltámadott!

Oh, mily magasztos ünnep a husvét! Tizenkilenc század óta zúgó harangok, áhitatos zsolozsmák hirdetik a föltámadás igazságát. Az emlékezet édes ihlettel szállja meg lényünket, öröm, vígság árad lélekben, szívben mindenfelé. A lélek bőséges anyagot talál az elmélkedésre, vallásunk szent igéi újabb meg újabb táplálékot adnak lelkünknek.

A magyar nemzeti eszme, a mint azt a történelem tanúsítja, a lefolyt évszázadok viharai alatt sokszor lett keresztre feszítve, sokszor lett eltemetve, de mindig kitört sirja éjjeléből, föltámadott, hogy éljen, viruljon és ragyogjon!

A mai szent ünnepnapon van ép négyszázados évfordulója annak, hogy nemzetünk legnagyobb magyar királya, egyetlen, igazi nemzeti királyunk: Hunyady Mátyás meghalt! Dicső emléke él a nemzet szívében, a magyar nép bálványozása mithikus nemzeti hőssé emelte, nevét csodás fénytel koszorúzza és oly magas régióba helyezte, a hol nevének, szellemének halhatatlansága örökélttívé vált. Halálának napján a nemzet zokogásának morájából, mint a jós ige bontakozott ki a fájdalomnak fölkiáltása: „Meghalt Mátyás király, oda az igazság!”

Az ő személyében látták a nép összes rétegei az élő törvényt és a háladatosság kegyeletével őrizték meg századokon át ama fejedelem emlékét, ki a magyar nemzeti eszme első megtestesülése volt, aki magyar egyéniségében nyújtotta ama jogos biztosítékokat, a melyeket későbbi századok a magyar nemzeti eszmében megvalósítani törekedtek. Halála után alkotásai eltűntek, pazar fényének nyoma veszett, de hatalmas szelleme, a nemzeti géniusz, a magyar nemzeti eszme

él és milliók szívének és lelkének, érzelmeinek és gondolatainak ragyogó vezérsillaga.

Nemzetünket a századok folyása alatt ismételve érték katasztrófák; megessett az, hogy a magyar állam szuverenitását legázolták a tatárok, letiporták a törökök, eltaposták a németek s a magyar nemzet mégis túlélte a századok viharait, a nagy külső háborukat és a belső forradalmakat.

Midőn a haza a mohácsi sirba ledőlt, következt történetünknek azon szomorú korszaka, melyben több mint százötven éven át nyögte az idegen jármát és várainak tornyán a kereszt helyét, a félhold ragyogott. A nemzet hosszú, véres küzdelmek után kiűzte az idegen barbárt hazája földjéről. Buda várának dicsőséges visszavétele után megszabadult a töröktől a nemzet, de nem sokára még emél is nagyobb és félelmetesebb ellenség telepedett le. Amit a századokig tartó vérontás és fegyverzaj, amit az ellenség nem volt képes véghezvinni, azt véghezvitte „egy lassu, kába álom”, melynek hatása alatt a nemzet elszunnyadt, elveszté öntudatát s a magyar nemzeti eszme csak mint halvány fényű mécs pislogott a sötét éjszakában.

De a nemzeti eszme újlag föltámadt! Midőn a nemzet látta, hogy legszentebb kincsétől, nyelvéből akarják megfosztani: fölébredt a nap borus egünkön. A fenyegetett kincsnek, a nemzeti nyelvnek, mivelésére fordította e korszak minden erejét, lánglelkű költők támadtak, kik elzengték a nemzet dicső hőseinek époszait és lelkesedéssel énekelték: „Él magyar! áll Buda még!”

Azután jött nagy korszaka a nemzeti haladás munkájának. A legnagyobb magyar, Széchenyi a vészharang szaggatott és idegrázó hangjain hirdeté a haladást, mely nélkül elvesz e nép. E kor nagy küzdelmekkel vette kezdetét, melyeknek eredménye lön: a magyar alkotmány biztosítása, a népek fölszabadítása, a szabadság, egyenlőség és testvériség megvalósítása.

S a nemzeti eszme Világosnál újra elbukott. Az erre következő szomorú időkben csak a szív érzett, de a nyelvnek nem volt szabad beszélni, egy-egy köny a szemekben volt a titkos betű, melyből olvastunk és imádkoztunk, e nehéz időben is a nemzeti eszme készítte előre a megszabadulás óráit. A nemzeti eszme Mariusként ült a romokon s addig kesergett, míg a kövek megmozdultak és lön újra bizalom, erő és új építés, melyben ma is fáradozunk. S midőn elleneink ke-resték a követ, mely a nemzeti eszme sírját borította, a nemzeti érzés a Kárpátoktól az Adriáig viszhangozó: „ő nincsen már itt — föltámadott!”

Ma egy új Magyarország áll a világ előtt. Új reménnyel nézünk a jövőre. A fiatalág érzete foglalta el a szíveket és erkölcsi liuktetnek a közszellemben. Új rend, új irány, új iskola dominálja az elméket, új célokat látnak az emberek. S azért ez ujkori átalakulások viharai közt is szükségünk van egy vágyra, mely tudjon hevíteni, egy célra, mely felé öntudatosan lehessen törekedni, egy eszmére, mely tudjon elragadni. Mi lehet, sőt mi kell hogy legyen a magyar nemzeti eszme? A cél, melyre törekednünk kell? A gondolat, mely lelkesítse a magyart?

Magyarországot Magyarországnak írta be a nemzetek anyakönyvébe a történelem? Mint ilyen lett többféle nemzetiségek közös hazájává. A haza, melynek mindannyian fiai vagyunk, magyar haza. A nemzet, melynek mindannyian tagjai, magyar nemzet, azért a nemzeti eszme nem lehet más: mint a magyar nemzeti kultúránk. Ez az új Magyarország nemzeti eszméje! A költő dalára, a nemzet lelkesedésére méltó. Ennek kell lelkesíteni és tette buzdítani minden embert, kit e föld hord és egével betakar.

Ha megvalósul, e nemzeti eszme lesz hazánknak a jólét és hatalom forrása. A forrongó társadalmi torzalkodások megoldó kulcsa. E nagy eszme szent ihletétől áthatva, fogjon egymással kezét e hazának minden polgára: a szeretett közös édes anyát — a magyar hazát — egy szebb jövőnek adni át!

Az egységes magyar államban egységes ösztörtartó nemzetet kell fejlesztenünk. Ez legyen jel-szavává a családoknak otthon, ez legyen iskoláinknak szellemévé. Ez legyen tápláló forrása a költő lantjának, a tudós tollának, a szónok szavának és a kézműves műszerének s ha ez így lesz, akkor, ha küszöbére lépünk az új időnek a közelgő évszázad harcai számára legyőzhetetlen fegyverünk lesz.

E nagy nemzeti eszme megszentelt lobogója alatt, mely abban az ezer éves küzdelemben, melyet a magyar nemzet itt e haza földjén lételeért folytatott és fönmaradásáért ma is folytatni kénytelen, államföntartó képességét oly fényesen bebizonyította, e zászló alatt folytassuk tovább a nemzeti munkát napfényben és viharban is rendületlenül. Jövünk, nemzeti életünk alapföltétele e nemzeti eszme megvalósulásában rejlik, erre kell törekednie mindannyiunknak, mert különben a jövő előre látható kozmopolitikai viharai közt államiségünk hajója zátonyra jut.

A megváltó engesztelő áldozatának magasztos emlékünnepe imaszerű óhajjal kívánjuk, hogy e nagy nemzeti eszme lángja lobbanjon fel mindenki szívében és ragyogjon ott, miként Pharos csillaga és a szeretet tüzhelyeinél uralkodjék mindenütt megelégedés és boldogság!

Don Carlos.

Egy nyugdíjkérdés a megyénél.

Helyi lapjaink egyike jónak látta vezércikkben méltatni azt a nyugdíjkérdést, mely a megye törvényhatóságának legutóbbi évnegyedes közgyűlésén tárgyalatott. Az illetőnek, kit ez eset közelebről érint, bizonyára kevés vizsgálatásul szolgál e hírlapi martíromság, és mi hisszük is, hogy képességeinél fogva könnyű lesz neki a vizsgálatásnak más, reá nézve hasznosabb módját megtalálni. Hanem a nagy közönség, mely az ilyen ügyekben rendszeren a szimpátiák szerint ítél, mely a törvény betűje ellen mindenkor szívesen fog pártot a mellett, aki fölött az kimondatott, ama cikk elolvasása után most már bizonyára teljesen meggyőződhetett, hogy az az eset csakugyan nem történhetett másként, mint a hogy tényleg megtörtént.

Annyi e cikkben az ellenmondás, oly viszáson érvel a mellett, a mit bizonyítani akar, hogy még az esetben is, ha egy a főispáni kinevezés, mint a megyei nyugdíjkezelő-bizottság határozata minden törvényes alapot nélkülöz vala, nem lehetett volna az eljárást jobban és alaposabb megokolással menteni, mint a hogyan és a miként ezt az a cikk megtevé.

A cikk írója ugyanis, miután elmondja az esetet, nehezményezendőnek találja, hogy a főispán a járásorvosok kinevezésénél mellőzte a választásnál követett prakszist, hogy egészen saját belátása szerint nevezte ki a pályázókat oda, a hova jónak látta, és végül oda lyukad ki okoskodásával, miszerint nyilvánvaló dolog, hogy a mi megtörtént, csak is a kinevezési rendszer mellett bírhatna érvényre.

Öszintén szólva lehetetlen felfognunk azt az óriási esetlenséget, melyet e konklúzió magában foglal, a mennyiben képtelenek vagyunk feltenni azt, hogy a cikk írójának nem volna tudomása a törvény azon rendelkezéséről, mely a járásorvosi állás betöltését a főispáni kinevezéstől teszi függővé. Ha pedig van tudomása, akkor talán maga is hibásnak, helytelennek fogná találni a rendszerek olynemű összekeverését, melyet az az eljárás szülne, ha adandó esetben az egyikből az elvet, a másikkól a prakszist akarnák alkalmazni.

Mondanunk sem kell talán, hogy a cikk ama kijelentése, miszerint azon eljárás, mely a járásorvosok kinevezését nem tekintí a járással összefüggőnek, csakis a kinevezési rendszerben érvényesülhet — a minthogy a kinevezéstől függő állami hivatalok betöltésénél csakugyan ilyenén prakszis követetik — egyenesen zsákutcába vezet, melybe a cikk írója önmagát kergette bele.

Hasonlóan helytelen, vagy talán még kuszább az okoskodás a megyei nyugdíjkezelő bizottság határozatával szemben is, mert különben hogyan lehetne ez ügyben első kiindulási pontul venni a nyugdíjszabályzat 23. §-a c) pontjának ama rendelkezését, mely szerint a nyugdíjazásnak helye van, ha a választás alá eső tisztviselő közválasztás alkalmával kimarad, nem is említve azokat a vastagon kövér betűket, melyeknek ugy látszik az volt a feladatuk, hogy maga a nyomdáfesték is ég felé kiáltson, hogy ime a kézenfekvő hallatlan injuria!

Azt hisszük, nem szorul külön bizonyításra, hogy a nyugdíjszabályzat eme rendelkezésének a fentförgő esethez édes kevés közö van.

Hanem hát az illető, kinek ügye itt szóban forog, igazán lelkéből sajnálhatja, hogy ama jóakarójának, ki ügye mellett *ekként* lánszát tör, későn érkeznek a jó ötletei. Milyen óriási egy mentő gondolat: ha a doktor ur annak idején nem pályázik, ügye nyerve van! Mert „hiszen seholy sincs megírva, hogy pályázni kell.“ Igazán nem tudjuk, ha vajjon tréfa-e, vagy elmenckedés akar ez lenni. Mert hát — minden egyébtől eltekintve — ugyan mi isten csodájának írták ki annak idejében a pályázatot? És aztán! Ugyan, kérem, mekkora köböl-ökosság kellett itt belátni azt, hogy a ki nem pályázik, az nem reflektál, a ki nem reflektál, az lemond, a ki pedig lemond, az elveszti nyugdíját. És itt a második zsákutcába kerül a cikkírója, melybe menthetlenül belevész, ha ama találatkónyságáról híressé vált lovag módjára fejbübjánál fogva ki nem emeli magát, azzal a fordulattal, hogy hiszen az illető, midőn mandátuma lejárt és a restauráció előtt a törvény értelmében lemondott, a kinevezési rendszert elfogadni nem tartozott, vagyis kurtán szólva, kijelenthetette volna, hogy *nem akar* tovább szolgálni. A következtetést, azt hisszük itt is szükségtelen levonunk.

Nem követjük a cikket további okoskodásainak fonák menetén. A mi álláspontunk is ez ügyben az, a mit e lap már egy korábbi számában kimondott, hogy a méltányosság ugyan az állását elvesztett tisztviselő, de az igazság a nyugdíjkezelő-bizottság mellett beszél. Ehhez az igazsághoz, azt hisszük, ragaszkodik is a körültekintésre szükségtelenül felhívott tisztviselői kar és iránta való megíngathatlan bizalmában bátran tekint a kinevezési rendszer elé.

Alispáni jelentés.

Méltóságos főispán ur!

Tekintetes megyei törvényhatósági közgyűlés!

A múlt évi október 8-án tartott rendes évnegyedes közgyűlés óta — a tisztújítás közbejötté következtében — nem lévén alkalmam a tekintetes törvényhatósági bizottságnak a fontosabb eseményekről jelentést tenni, azt most részben odáig visszahatólag is van szerencsém adni:

I. A vármegyei központi és járási tisztviselők, amint azt a múlt évi november és decemberre vonatkozólag a folyó évi január 31-én tartott számonkérőszék eredménye is igazolta, fennakadás nélkül teljesítették feladataikat.

Az ó-becsei, titeli, zsablyai, újvidéki, kulai, topolyai és hódásági járási hivatalokat szintén még a múlt évi III-ik évnegyedes közgyűlés után megvizsgáltam és kielégítő rendben találtam.

II. A vármegyei házipénztárt az ott kezelt alapokkal, ugy a megyei árvapénztárt is havonként az előirt módon megvizsgáltam és minden tekintetben rendben lévőnek találtam; sőt utóbbi pénztár részére, miután annak nagyobb pénztári szekrénye, a községi árvapénztáraknak folyamatosan lévő bevonása következtében mindig jobban felszaporodó kötvények és egyéb értékek elhelyezésére már elégtelenül bizonyult, egy 2-ik nagyobb tüzbiztos szekrényt is szereztem be.

III. Az 1889-ik évi október 8-iki közgyűléskor a közmunkaalap korábbi évi hátralékai kitétek még 11,848 frt 46¹/₂ krt, a múlt évi hátralék pedig 169,663 frt 25 krt, az összes hátralék tehát 181,511 frt 71¹/₂ krt. Erre befolyt időközben 110,022 frt 46¹/₂ krt, szabályszerű leírás alá vétetett 3656 frt 66¹/₂ krt s így a tényleges hátralék még kitesz 67,832 frt 58¹/₂ krt, melynek behajtása folyamatosan van.

A közmunkaalapban ma rendelkezésre áll 102,914 frt 75¹/₂ krt, melyből a helybeli takarékpénztárban gyűmölcsözőleg van elhelyezve 98,000 frt, 4914 frt 75¹/₂ krt pedig a napi kiadások tartaléka.

Az utak és vámokról szóló s a mostani közmunkaalap kivételét és kezelését megváltoztatott folyó évi I-só törvénycikk mikori életbeléptetése iránt eddig intézkedés nem érkezett.

IV. A vármegyei tisztviselők nyugdíjalapjában a mai napon van 186,773 frt 34 krt, mely a zombori takarékpénztárban gyűmölcsözők. A vármegyei közönsége által megajánlott összegből pedig a közöseknek behajtás alatt áll még 18,398 frt 35 krt.

V. A közpénztári számadásokból az október 8-iki közgyűlés alkalmával a közigazgatási számvevősegnél meg feldolgozás alatt maradt 236 drb, azóta beérkezett 88 drb, összesen tehát feldolgozandó volt 324 drb, ezekből azóta elintéztetett: a) észrevételekkel 77 drb, b) a mai közgyűlésre érdemileg elintézendőtől betervezve van 59 drb, s így feldolgozás alatt marad 188 drb.

VI. A belvizszabályozási ügyek közül számosan előzetes engedéllyel ellátva, több esetben a végleges engedélyt is kiadhattam.

Az apatini belterületre vonatkozó, ugy a szántóvá-
bezdáni lecsapoló társulattól, a munkába vételi jelen-
tést várom.

A gombos vajszkai munkálatok felülvizsgálata idő-
közben sikeresen befejeztetett.

A bukini Mosztonga-részlet munkái nagyot halad-
tak előre, sőt az ezen lecsapolás megkezdését képező
csőáterez immár a régi összedőltszilip helyett minden
percben működésbe helyezhető; a Mosztongának a Ga-
tarától a Dunáig terjedő részének áthelyezésére engedé-
lyezett csatornázási munkák elannyira elkészültek, hogy
a kulturterménkség közvetlen és leggondosabb felügye-
lete alatt készült mesterséges út meder — ha azt a leg-
utóbbi napokban emelkedni kezdett Duna vizállása aka-
dályozni nem fogja — a felső érdekeltég legnagyobb
örömeire minden valószínűség szerint még e hét folya-
mán fog elfoglaltathatni, melynek bekövetkezése után
sietni fogok, a kulturterménkség véleménye alatt álló ér-
dekeltégi arányt megállapítván, az ezen új meder biz-
tosítására szolgáló kezelési zsilipszerkezetet, a bukini-
novoszelei megnyitott védgátrendszerbe mielőbb és
minden esetre még ez év folyamán végleg elhelyeztetni
és a régi összedőltszilip Mosztonga zsilipszerkezetét
a bukini alsó töltésszakaszt eleddig annyira veszélyeztet-
ték, sőt egészen eltávolítottatni és a védgát ezen szakaszát
gyökeresen helyreállíttatni.

Az ugynevezett Jegricska felső érdekeltéget, mely
17,123¹³³⁵/₁₀₀₀ (kat.) holdra terjed ki és mely a kis-
sztpár-újvidéki csatorna tulsó részén, a lality-, parabuty-,
hódásági-, filipova-vidéki összes a múlt évben is felette
nagy károkat okozott s még a rác-militicsi és bresztó-
váci határok egyrészt is ellepített belvizek eltávolítását
célozza, folyó évi április hó 2-ára Hódáságra társulati
alakuló közgyűlésre hívtam össze s miután az eddig
nyert értesítések szerint az érdekeltég nagyrésze az
égetően szükséges munkálatok gyors fogamatosságát
őhajlja s a nagyobb mérvben érdekelt kincstári urada-
lom hozzájárulása iránt is a legutóbbi napokban végre
megnyugtató választ sikerült kapnom, hiszem, hogy ezen
nagyhivatású lecsapoló társulatot ugyanakkor megalaki-
tantom sikerülend.

Végül a többi, ezen foglalkozási ágba vágó teen-
döket mellőzve, csupán azt tartom még felemlítendőnek,
hogy a vízjogi törvény életbeléptése előtt fennállott régi
jog bejelentések iránti szakértői véleményeket a királyi
kulturterménkségtől a legutóbbi napokban legnagyobb-
részt megkapván, azokat a rendelkezéseimre álló időhöz
és azok felszereléséhez képest, helyszíni tárgyalással,
vagy ha lehet annélkül, successive elintézés alá veendem.

VII. Az állam által a Duna mentén folyamatba
tett szabályozási munkák közül örömmel jelenthetem,
hogy a mohácsi folyamterménkség vezetése alatt, a Fe-
renc-csatorna azon részéhez közel fekvő s így az abba
való betérrel is fenyegetett, de Bezdán és Monostor-
szegh közösekre is felette veszélyessé vált Kopola-fok
betöltése szerencsésen sikerült s hogy az attól feltétele-
zett bezdáni folytatolagos védgát építéséhez ennek alap-
ján, az előzetes engedélyt megadván, ezen a közösek
mint erkölcsi testület által szerzett birtokát biztosítandó és
értékében lényegesen emelendő, védgát munkálatai igen
serényen haladnak előre.

Az apatini és gombosi partvédekezési munkák si-
keres folyamatban vannak.

Az apatini-szöntai, ugy az apatini kucsák körül
vonuló védgátak rekonstruálását célzó műszaki okmá-
nyok alapján pedig, az ezen szükséges munkák fogana-
tosítását biztosítani hivatott engedélytárgyalást szintén
még április hó folyamán szándékozom megtartani.

VIII. A személy- és vagyonbiztonság állapotát
— folyó évi január hó 1-től e hó 20-áig terjedőleg —
a mindhárom e vármegyeybeli szakasparancsnokságra
kiterjedő hivatalos jelentések következtében tüntetik elő:
Gyilkosság előfordult 1, mely kiderítettett. Emberölés
előfordult 5, mely kiderítettett. Rablás előfordult 2, ki-
derítettett 1, vizsgálat alatt áll 1. Rablási kísérlet elő-
fordult 1, mely kiderítettett. Lopás előfordult 18, kide-
rítettett 13, vizsgálat alatt áll 5. Lopási kísérlet előfor-
dult 1, mely kiderítettett. Betöréses lopás előfordult 22,
kiderítettett 9, vizsgálat alatt áll 13. Gyujtogatás előfor-
dult 11, kiderítettett 5, vizsgálat alatt áll 6. Tüzeset is-
meretlen okból előfordult 10.

IX. A szabadka-zenta-ó-becse és zenta-borgosi vasut
megnyitla, ugy az ó-becse-újvidéki utvonalba eső csont-
halmi műtszakaszaknak felülvizsgálata és forgalomba he-
lyezése még a múlt év október, illetve november hó fo-
lyamán történt meg köztudomásilag.

A futtak-palánkai, múlt évben elkészített utszakasz-
nak felülvizsgálata, melyben a beállott havazás várata-
nul megakadályozott s melyet az időközben elnökletem
alatt tartott italmérsi tárgyalások, majd a sorozás miatt,
a hó elolvadása óta megtartani nem tudtam, szintén a
legközelebbi napokban fog kitűzteni, ezen ut hiányzó
része ez év folyamán nyerlandi befejezését.

A gombos-rác militics-hódásági utrészt folytatolagos
munkálatai már folyamatba tétettek.

A martonos-ókanizsai utszakaszba eső Csurgó vég-
leges rendezési munkálatai, a nagyméltóságú kereske-
delemügyi miniszterium által jóváhagyatván, a vállalko-
zónak kiépítésre már átadattak.

A jóváhagyott előirányzat szerint ez évben kiépít-
endő prigl-szt-iványi vasuti feljáró műszaki felvételei
befejezvék s amint az ide vonatkozó tervek és műszaki
okmányokat a kir. építészeti hivataltól veendem, ezen
munka foganatosítása iránt a további intézkedéseket
azonnal megteendőm.

A többi előirányzott vagy előkészítésben lévő mű-
és földuti munkák iránt az azok természeté szerinti fel-
vételek és egyéb intézkedések már megtétettek vagy
folyamatban vannak.

X. A közegészségi állapot a lefolyt évnegyedben
kedvezően volt, mert nemcsak az évszak járványai,
ugymint a kanyaró és vörheny lépett fel több közösek-
ben, hanem az influenza, az egész vármegye területén
uralgott. Ezen kör ismeretlen jellegű tünetei és gyors
lefolyása, továbbá az orvosi gyógykezelésnek igénybe
nem vételére való tekintettel, a járványtáblázatok sem
voltak hű pontossággal kitölthetők, mindazonáltal a já-
rási hivataloktól beérkezett kimutatások alapján egybe-
állított és általam a nagyméltóságú kir. belügyminisz-
teriumhoz is felterjesztett táblázat adatai szerint, a vár-
megye területén a járvány tartama alatt 9589 egyén
betegült meg, mely esetek közül 56 volt csak halálos
kimenetelű, míg a többi 9533 felgyógyult.

Kanyaróban: a vármegye területén az eddig be-
érkezett, czeidei adatok szerint 1397 egyén betegedett
meg, kik közül 1132 felgyógyult és 196 meghalt, a
többi 69 pedig gyógykezelés alatt áll.

Vörhenyben: 541 betegülési eset közül 125 volt

halálos kimenetelű, 380 felgyógyult, 36 pedig gyógyke-
zelés alatt van.

A szemcsés köthártyalobos egyének múlt évi de-
cember havában befejezett összeírása szerint, az általa-
nos vizsgálaton megjelentek közül: 2252 tökéletes és
3141 egyén kisfoku trachomában szenvedőnek talála-
tott, a trachomások összes száma tehát 5393 volt, kik-
nek gyógykezelése ezen első évnegyedben, mint a leg-
alkalmasabb időszakban a legnagyobb eréllyel fogana-
tosíttatni rendeltetett.

Egyéb járványos betegségek ez évnegyedben nem
fordultak elő.

A múlt év 4-ik negyedének születési és halálozási
adatai, viszonyítva a 3-ik évnegyedihez, kedvezőtlennek
mondhatók, mert míg a 3-ik évnegyed születési többlete
2733-at tüntetett fel, addig a 4-ik évnegyedben született
6498 al, 4501 halálozási eset áll szemben, tehát a szüle-
tési többlet csak 1997, vagyis a 3-ik évnegyednél 736-al
kevesebb.

Végül jelentem, hogy a múlt évi gyógytárviszga-
lati jegyzőkönyvek a belügyminiszter ur öngyméltósá-
gának január 28-áról 1326. szám alatt kelt leiratával
jóváhagyólag tudomásul vétettek.

XI. Az állategészségügy a lefolyt időközben ked-
vezőnek mondható, mert 1889. október 8-tól a mai napig:
a) lépfenében csak 2 ló, 5 szarvasmarha és 24
sertés hullott el;

b) száj- és körömfájásban: 332 drb szarvasmarha
és 553 sertés betegedett meg, melyek mind meggyó-
gyultak;

c) takonykórban: 14 drb ló kiirtott és 4 drb
megfigyelés után meggyógyult;

d) rüthkórban: 6 drb ló gyógykezeltetik és

e) veszettségben 10 drb eb lelövetett, 1 drb szarvas-
marha pedig kiirtott.

A legörvendetesebb az, hogy a száj- és körömfá-
jás, mely egyes megyékben nagy kiterjedésben lépett
fel, nálunk csak Mélykut (Tinóváros) Bajsa és Új-Ver-
báson észleltetett s hogy a tett szigorú intézkedések
folytán, a megbetegült állatok mind meggyógyultak s a
baj nemcsak odább nem terjedt, sőt hogy az a megye
területén a jelzett helyeken is teljesen megszűnt.

Végül:
XII. A sorozás, mely immár folyó hó 4-ike óta van
folyamatban, a vármegye területén 7 sorozó járásban már
befejeztetett, 3 ban most folyik s husvét előtt még egy
negyedekben is befejezésre jut, a többi 3 járásban pedig
a husvétüi ünnepek után nyer folytatást, illetve befejezést.

Az e téren elért eredményt, lesz szerencsém a leg-
közelebbi rendes évnegyedes közgyűlésen előterjeszteni.
Ezzel jelentésemet befejezvé, kérem azt tudomásul
vétetni.

Kelt Zomborban, 1890. évi március hó 27-én.

Schmausz Endre s. k.,
alispán.

ELŐFIZETÉSRE FELHÍVÁS

„BÁCSKA“

XIII. évfolyamára.

Helyben házhoz hordva vagy vidékre
postán küldve:

Egész évre	6 frt.
Fél évre	3 frt.
Negyed évre	1 frt 50 kr.
Néptanítók számára:	
Egész évre	4 frt.
Fél évre	2 frt.
Negyed évre	1 frt.

Előfizetési pénzek **Bittermann Nándor**
könyv- és könyvnyomdája küldendők.

Hirek.

**A husvétüi szent ünnepekrei tekin-
tetten, a „Bácska“ legközelebbi száma
jelenteni. A mai szám azért kárpotlásul
két egész ivre terjed. T. járatóinknak
boldog ünnepeket kívánunk!**

A nagyhét. A zombori róm. kath. templomban
a nagyheti szertartások a következők rendben fognak
megtartatni:

Nagy p énteken reggel 8 órakor német predi-
káció, mely után közvetlenül tartatik az előszentelt mise
a Passióval és Kereszt-átdással; mire a Szentség a
szent Sirhoz vitetik, ezután bunyevác sz. beszéd. — Dél-
után 3 órakor magyar sz. beszéd, melynek végeztével
processió vezetetik a Kalváriához, honnét a templomba
visszatérve énekeltik a Jeremiás-szalmát és a „Mise-
rere.“ Esti 7 órakor a szent Sírál ima és ének, mire
a Szentség körmenetileg a sekrestyébe vitetik.

Nagy szombaton reggel 6 órakor körmenetileg
Szentségkítétel. — 8 órakor tüszentelés, a husvétüi
gyertya megáldása dícsénekekkel, ezután a proféciai ke-
resztkütszentelés, és minden Szentek litániája, mire a
feltámadási nagymise következik. — Az ünnepélyes fel-
támadási körmenet esti 7 órakor tartatik meg.

Husvétvasárnapján reggel a 7 órai csendes
mise után az étek megáldása; 8 órakor kismise és
német sz. beszéd; 9 órakor csendes mise, utána bunyev-
vác sz. beszéd; 10 órakor ünnepélyes nagymise, dél-
után 3 órakor vescegye.

Husvét hétfőn a szokott órákban megtartott
sz. miséken kívül 1/2 10 órakor magyar egyházi szó-
noklat; délután 3 órakor vescegye.

Áthelyezés. Kovácsy Kálmán, zombori földink,
Magyar-Óváról Pécsre lón áthelyezve, mint az ottani m.
kir. államépítészeti hivatal főnöke.

Kinevezés. A földmívelésügyi m. kir. miniszter
Zlinszky Elek segédkulturterménkséget, ki pár évvel ezelőtt
a zombori kulturterménkségnél huzamos ideig működött,
kulturterménkségre nevezte ki.

Irnokkinevezés. A m. kir. igazságügyminiszter
Pethő Sándor újvidéki kir. ügyészégi irnokot a hód-
mezővásárhelyi kir. járásbíróshoz irnokká nevezte ki.

Melléklet a „Bácska” 27-ik számához.

Pályázat van hirdetve az újvidéki fővámbivaltalnál III. oszt. ellenőri állásra 2 hét alatt.

Pályázat. A helybeli államvasuti osztálymérnök-ség pályázatot hirdet 1 frt 50 kr rapidijjal javadalmazott állandó díjnoki állásra.

Az ágost. evang. híveknek tudomásul adjatik, hogy április 6-án, azaz húsvét első ünnepén, délelőtt 10 órakor, az e célra kibérelt helyiségben urvacsorával egybekötött istentisztelet fog tartatni, melyre a tisztelt hívek ezennel meghívottnak. Korossy Emil, ág. ev. lelkész. Gallé Emil, egyházi felügyelő.

Meghívó. Bács-Bodrogh vármegyének történelmi társulata, alapszabályainak 18. §-a alapján, folyó 1890. évi április 8-án, kedden, délután 3 órakor az alispáni hivatalos helyiségben választmányi ülést tart, melyre a választmány tagjait tisztelettel meghívom. — Tárgysorozat: a) A múlt évi számadások bemutatása. b) A folyó évi költségvetés. c) Tagok felvétele és kitérője. d) A közgyűlés, illetőleg a tisztújítás napjának meghatározása. e) A beérkezett munkák felolvasása és kiadásuk feletti határozat. f) Indítványok és a társulat egyéb folyó ügyei feletti intézkedés. Kelt Zomborban, 1890. évi március 31-én. Schmausz Endre, elnök.

Az adózó polgárság figyelmébe ajánljuk a törvény amaz intézkedését, hogy aki április hó 15-ig mult évi hátralékát le nem fizeti, az a május hóban szokások összeírásán kihagyatik az országgyűlési képviselő választók névjegyzékéből és ezáltal egyik legszebb polgári jogától eszik. Idejekorán figyelmeztetjük tehát az illetőket, hogy eme polgári joguk fentartása céljából esetleges adóhátralékaikat kiegyenlítsék.

Kinevezés. A francia-magyar biztosító-társaság vármegyénk névze főigazgatójává Zombor székhellyel Trischler Pétert nevezte ki.

Lamentációk. Jeremiás próféta siralmait a róm. kath. templomban szerdán és csütörtökön a kaszinói daldárdá ritka művészi összhangban adta elő. A magánrészeket szerdán Anth György né, Városházán pedig László ur és Lovich Aranka kisasszony; csütörtökön Fejér Eulália kisasszony, Karvázy József és Stojkovits György urak énekeltek. A kart Bergmann Ágost ur dirigálta, a harmonikuséretet pedig Bieber Gyula ur adta elő.

A félmilliomos ternó nyertese, szomorú nevezetességre vergődött 6-becsei földünk, Farkas Menyhért föltött e hó 1-én itelt a temesvári kir. törvényszék. A törvényszék ítélete — melyet az egész ország mohón várt — kimondotta Farkasra a vétkest s nyolc évi fegyházra, kétezer frt pénzbüntetésre és tíz évi hivatalvesztésre és politikai jogainak felfüggesztésére ítélt. Maga az érdekes ítélet így hangzik: 1. rendű vádlott: Farkas Menyhért 6-becsei származású, 45 éves, róm. kath. özevgy, 3 gyermek atyja; volt városi hivatalnok, ügyvédsegéd, utóbb magánzó, budapesti lakos, a btk. 379. §-ba ütköző és a 383-ik §-a szerint minősülő csalás büntette; valamint a btk. 467. §-ában minősített két rendbeli megvesztegetés vétségével eszmei balmaztatásban lévő, a btk. 391. §-ába ütköző közokirat hamisítás büntetésében bűnös és azért a btk. 383., 470., 399. és 390. §-ai alapján a 96. és 99. §§-ok alkalmazása mellett, össz büntetésül a mai naptól számított nyolc évi fegyházra, melyből a vizsgálati fogság által a btk. 94. §-a alapján 6 hónap kitöltöttnek vétetik, továbbá az 1887-ik évi VIII. t. c. 1. §-ában körülírt célokra fordítandó és behajthatatlanság esetében további 6 havi fegyházra átváltoztatandó két ezer (2000) frt pénzbüntetésre, 10 évi hivatalvesztésre és politikai jogainak felfüggesztésére.

Szerelemből. Szabadkán f. hó 1-én Simonyi gépész legény fia, revolverrel homlokán lötte Rózsa föld-birtokos szép leányát, azután pedig önmaga ellen fordította a fegyvert. Mindkettőjüket sebe életveszélyes, állapotuk reménytelen. A kétségbeesett tett magyarazata állítólag szerencsétlen szereltem.

Gózsürdő vasárnap helyett holnap, azaz nagy-szombaton tartatik. Kedden a rendes fűrdőórák érvényesnek.

Széllhámós. Fischer András kupuszinaai illetőségű, foglalkozás nélküli kötelességű, a napokban végig járta az uri házakat, s olesó pénzen kínálkozott nádfonatu székek kijavítására. Így összeszedett 15—20 székét, melyeken azután meg olesó pénzen túladott. A megkárosítottak hiába vártak székeikre, midőn azután a redőrségnél jelentést tettek, kisült, hogy a széllhámós hamis nevet mondott be nekik. Ennek dacára a rendőrség kikutatta a tettest s letartóztatta.

A szabadkai nagy lopás. A Geiger-féle negyedmillió lopás ügyét, amelyben a szegedi törvényszék a mult év november havában hozott ítéletet, Bolgár Emil kir. táblai bíró a jövő héten fogja referálni a kir. tábla III. büntető tanácsában.

„Önkénykedő bíró” címmel közöltük a napokban, hogy Vén Ferenc moholyi bíró Angyal Jánost, hitközségi tartozás miatt önkényesen becsukatta. Most levelet vettünk magától a községi bírótól, melyben a se-relmezt becsukást így adja elő: Angyal János, most jözsefszállási, azelőtt moholyi lakos, már több évek óta adósa róm. kath. hitközségünknek 12 frt 60 krnyi köl-csönnel és 5 évi kamattal, mely tartozásról van is egy szabálytalanul kiállított kötelezvénye, emellett ezen tar-tozását be is ismeri. Nevezett hitközség elnöke tudomást vett arról, hogy az 5 éve hasztalan idézett Angyal János adós, Moholyon van; azonnal ártirt az elüljáróság-hoz, hogy rég keresett adósságát vagy fizesse le, vagy arról adjon rendes kötelezvényt. Ezen ártiratot Ofner Li-pót bíró vette át és Angyal Jánost községi eseléd által behatvta, őt a fenti eljárás végett nekem átadta. Angyal János velem, mint községi bíróval szemben gorom-baskodott, erre én őt — miután del volt — a községi eselédnek szobájába küldtem d. u. 2 óráig, míg bejövök a hivatalba. Délután két esküdt Purján D. adótsízt jelen-lében Angyal János rendes kötelezvényt adott a hite-lező hitközség részére és ezzel a községhezjáról szótlannul távozott. Ez a száraz tényállás Vén Ferenc, másodbíró.

Rizsünk a bécsi kiállításán. A pusztá-pékai rizstelepeken a rizsvetési munkálatok nagyban folynak és háromszor akkora terület lesz az idén rizs-zsel betevte, mint azelőtt. A kereslet naponként nagyobb és nagyobb mérvet ölt. Az idei bécsi mezőgazdasági kiállításra a földmívelési miniszterium óhaja folytán a mintagazdaság szinte résztvesz.

Arverés van hirdetve Csányi Pál újvidéki lakos 4380 frtra becsült ingatlanai ellen. Az arverés f. é. ju-nius 1-én tartatik meg.

Hasba szurta. Petrovosczellón Péter Ferenc, 18 éves subanc legény, összeszólalkozás közben hasba szurta Muhl János, vele kötözködő paraszt legényt. A bíróság részéről Szedressy albíró rögtön a színhelyen termett s a seibe behalt legény hulláját felboncoltatta. A tettes fogva van.

Halpaprikás. Apatini levelezőnk írja: Apatin-ban mult vasárnap este az „Andrés”-féle vendéglőben jól sikerült halpaprikás volt, mely a szokásos jókedv mel-lett késő éjjelig tartott.

Gazdáink figyelmébe. Zombor szab. királyi város tanácsa részéről ezennel közlirre tétetik, miszerint a tekintetes törvényhatósági bizottságnak 1889. évi 249. szám alatt hozott határozatához képest, a 148 lánéből álló ugynevelt „csonoplyai járás föld” 200 drb szarvas-marha legeltetésébe, a közönség rendelkezésére bocsátatik. Felhivatnak tehát a szarvasmarha tulajdonosok, a kik jószágaikat a mondott földeken legeltetni óhajják, hogy ebből szándékukat a megállapított legelődjának lefizetése mellett, f. 1890. évi május hó 1-éje előtt a város házi-pénztáránál bejelentésük, és a városi házipénztárnál nyere-dő elismervényt az örszessel megbízott városi csőznek adják át. Zombor, 1890. évi március hó 11-én tartott városi tanács üléséből.

Rizsárak címmel egy helybeli kereskedőtől a következő levelet vettük: Miután az olasz kormány az eddigi 5 líra exportprámiumot a rizskivitelre megszüntet-te, a rizsárak tetemesen emelkedtek. Dacára ezen kör-ülménynek, közkedveltségű megyei terményünk, mely „magyar koronarizs” név alatt ismeretes, és mint rég köztudomású, az olasz rizsárakat kitünő minőségénél fogva kiszorította, ára változatlan. Csodáljuk, hogy talál-kozik még néhány oly elfoglalt kereskedő, kinek csak az izlik, mi külföldről jön és vámot kell érte fizetni.

Közös. Sulyos testi sértéssel vádolt Kis Dogyi Mihály asztalos-segéd, állandó tartózkodási helyéről, Szabadkáról, ismeretlen helyre költözvén, országszerte leendő közzétette elrendeltetett s megkerestetnek az összes ha-tóságok, hogy hatóságuk területén nyomozzák s feltalá-lása esetére alulított törvényszékhez kísértetni szives-kejenek. Személyleírása: születéshelye Szabadka, 35—40 éves, róm. kath. nőten, asztalos, nagysága alacsony, testalkata erős (zömök), arca kerek, arczine és haja gesztenyeszínű, homloka magas, szemei kékek, szemöl-dőke gesztenyeszínű, orra reudes, szája szabályos, fogai épek, bajusza tömött, szakála borotvált, álla kerek, nyelvismereje magyar és német, ruhazata polgárius. Szabadkai kir. törvényszék.

Apatinból írják: F. hó 12-én az itteni ifju-ság az Andrés féle vendéglőben táncal egybekötött hal-paprikást rendez. A zenét Dankó bajai jeles zenekara fogja szolgáltatni.

A zentai kereskedő ifjak társulatának választ-mánya 1890. április hó 11-én esti 8 és fél órakor a tár-sulat helyiségében rendes havi ülést tart.

Műkedvelői egyesület. Az izraelita ifjuság által tervbe vitt műkedvelői egyesület már nagyobbrészt megalakult. Ideiglenes elnökül Komlós Armin választot-tott meg.

Rendelet az elkeresztelések ellen. A kultuszminiszter rendeletet adott ki, melynek első intéz-kedése az, hogy a lelkészek, valahányszor oly gyerme-ket keresztelnek meg, a ki az 1868. évi 53. t. c. 12. szakasza értelmében más hitvalláshoz tartozik, kötelesek a keresztelés napját követő nyolc nap alatt a keresztelési bizonyítványt az illetékes lelkésznek térni vevény, vagy kézbesítési könyv mellett megküldeni. Anyakönyvi kivonatok kiállítására — a rendelet szerint — akár ma-gán, akár hivatalos használatra, kizárólag csak az a lel-kész illetékes, kinek hitvallását az illető egyén a tör-vény értelmében követni tartozik. A törvényellenes anya-könyvi bejegyzés csupán egyházi célokra, az illető hit-vallás belső ügykezelésében használható fel. Ez anya-könyvi bejegyzésekről sem magán, sem hivatalos meg-keresésre, sem statisztikai, népszámlálási, ujoncállítási, vagy egyéb adatok összeállítására, sem köz- vagy magán-jogi kérdések körül felmerülő, p. o. házassági, örökösö-dési ügyek érdekében kivonatokat kiállítani nem szabad. Ha a keresztelő lelkész e rendelkezéseket vagy tilalma-kat megszegi, a mennyiben cselekvénye vagy mulasztása a törvények szerint súlyosabb büntetés alá nem esik, kihágást követ el, és 10 frttól 50 frt-ig, ismétlés esetén 100 frt-ig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő. Ezen kihágásokban első fokban megyékben a szolgabírák. th. városokban a kapitány, Budapesten a kertületi kapitá-nyok; másodfokban megyékben az alispán, th. városok-ban a tanács, Budapesten a főkapitány, harmadfokban e belligyminiszter jár el.

Tűzvesztélyes. A szivaci uton egy nádfelü ház tőzszomszédságában kovácsműhely építették. Csodál-juk, hogy kapott az illető erre engedélyt, mert jól tud-juk, hogy a kovácsműhelyek kéményeiből tűzszikrák igen gyakran szoktak kiszivporkázni, tehát feltehető, hogy ezen tőzszomszédságban lévő épület nemsokára, a kizsi-porkázó szikrák folytán, lángba fog boríthatni. Igen he-lyes lenne ezen kovácsműhely megnyitását még ideje-korán megátolni, a minek folytán ezen épülfelben lévő kovácsműhelynek szánt épület tőzszomszédja és családja nem rettegne a netalán bekövetkehető veszélytől. Ez nemcsak a szomszédra, hanem az egész utcára végzetes lehet. Egy szivaci-uti lakó.

Keményítőgyár. Az O-Becsén létesítendő ke-ményítőgyárra eddigél 24,000 frt lett jegyezve. A nap-okban tartott gyűlésen határozatba ment: 1. Hogy mint részvénytársaság fog megalakulni és megbizta dr. Szép Dezsőt és dr. Grünbaum Pált, hogy dolgozzák ki a törvény kívánta okmányokat, tervezetben a szabályzatokat. 2. Hogy a részvénytőke 30,000 frt legyen és így a még hiányzó összeg jegyzésére a nagyközönség figyelmé ez-uttal felhívassék. Az aláírásra előjegyzéseket Grünbaum Sándornál lehet eszközölni. Egy-egy részvény ára 100 frt. A befizetés egyelőre 30%, azonban 4, esetleg 6 hó alatt, amint az meg fog állapítani, a teljes befizetést teljesíteni kell. A keményítőgyár felállításáról a követ-kezőket írja ottani levelezőnk: Városunkban legközelebb megalakul az „Első bácskai keményítőgyár-részvénytár-saság.” A vállalat élén az elsőrangú kereskedőnk, Mra-vits Lukács, Paudek Antal és Herzeg Géza állanak. A gyár a vasúti indóház közvetlen közelében fog épülni, a gépek már beszerezettek és műszaki igazgatónál már sikerült egy kitünőnek elismert szakferfit megnyerni.

Ugyancsak nálunk a Totvörölő-testvérek egy bőr- és ko-sikenőcsgyárat, Herzeg Géza szappan- és gyertyagyá-rát alapítottak s gyártmányuk kitünő minősége, vállalatuk életképességét bizonyítja.

Uj katonai érdem-érem. Ugy a magyar, valamint az osztrák hivatalos lap f. hó 2. száma egy legfelsőbb parancsot és az ezzel összefüggésben álló köz-leményeket tartalmazza. Az Ofélsége által kibocsátott legfelsőbb parancs így hangzik: Fegyveres eröm iránt állandó jóindulattal viseltetvén, elrendelem egy katonai érdem-érem behozatalát, mely ama személyek által lesz viselendő, kiknek dicséző elismerésem háboruban való szolgálataikért vagy megelégedésem kifejezése békében való kiváló szolgálataikért elhatározásom alapján tudtul adatik. Továbbá indittatva érem magamat megengedni, hogy a katonai szolgálati jelvény a tiszték számára jövőre három osztályból álljon, melyek közül a 3. osztály 25 évi, a 2. osztály 40 évi és az 1. osztály 50 évi valóságosan eltöltött szolgálati idő után érthetik el. E szolgálati időbe amaz idő, mely a nyugdíj beszámítása végett magasabban vétetik, nem számítatik be. A mellékelt alapszabályokat a katonai érdem-éremről, valamint a katonai szolgálati jel-vényről jóváhagyom. Azok, kiknek jelen parancsom közvétele előtt dicséző elismerésem avagy megelégedé-sem kifejezése elhatározásom alapján tudtura adatott, utólag az általam jóváhagyott alapszabályok értelmében a katonai érdem-éremben részesítendő. E parancsom szól közös hadügyminiszteremnek, osztrák honvédelmi miniszteremnek és magyar honvédelmiügyi miniszterem-nek, kik a kivitelre nézve szükséges intézkedésekről kö-zös megegyezéssel intézkedjenek. Budapest, 1890. már-cius 12. Ferenc József, s. k. Ezzel kapcsolatban az alap-szabályokat és miniszteri rendeleteket hasonlóképen közlik a hivatalos lapok.

Dohánytőzsde. A szivaci ut sarkán már rég fennálló kiskereskedő több év óta bir dohánytőzszével, azonban a közvetlen tőzszomszédságában lévő kiskeres-kező is kapott mostanában dohánytőzszére engedélyt. Ez a törvényben meghatározott távolságnak egyáltalán nem felel meg. Hiszen ezen az uton most már egysor-jában három kis dohánytőzsde van, már pedig nagyon elég lett volna az a kettő is, a mely eddig volt. Nagyon helyes lenne, ha az erre hivatott hatóság e tekintetben intézkednék. (Beküldetett.)

Talpra legény. A sorozó bizottság a Zombor városi sorozó járásban Zombor ujoncállítási székhelyen 3 nap alatt és pedig április hó 8-tól április 10-ig fogja végezni dolgát. 1890. évi április hó 8-ik napján a büntetés-ből a korosztály és a sors-szám rendjén kívül az A) lajstrom alapján, továbbá a korosztály és sors-szám rend szerint a B) lajstrom alapján állítandó egyéneknek kívül azon első korosztálybelieknek, vagyis 1869-ik évi szüle-tésűeknek kell megjelenniük, a kik az 1-től 150-ig ter-jedő sorsszámok alatt vannak fölvéve; április hó 9-ik napján azon I. korosztálybelieknek, vagyis 1869. évi születésűeknek kell megjelenniük, a kik a 151—213-ig terjedő sorsszámok alatt vannak fölvéve, továbbá azon II. korosztálybelieknek, vagyis 1868-ik évi születésűek-nek, a kik 1—179-ig terjedő sorsszámok alatt vannak fölvéve; április hó 10. napján azon III. korosztálybeliek-nek, vagyis 1867. évi születésűeknek kell megjelenniük, akik 1—173-ig terjedő sorsszámok alatt vannak fölvéve, valamint az 1859—1863. években született azon védkö-teleseknek, kiknek hadképessége tekintetében végleges határozat még nem hozott. — Bővebbet a polgármes-teri hirdetésből.

Bács-Bodrogh vármegyei címerek és pecsétek.*)

A mult hetekben egy földműves egy tallér alakú ezüst lemezt hozott Schwerer János úrhoz, melyen magyarország címere volt látható. „Comita-tus Bacsensis” körirattal és a címer két oldalán „1786-ik év számmal; az illető a kérdéses le-mezt a szántóföldön találták állította.

A lemezt mindenestre pecsétnyomónak hasz-nálták, az évszám pedig megmondja mikor. Ezen lelet arra birt, hogy kutassam fel Bács-Bodrogh vármegye, valamint a benne létezett és létező hiteles helyek címerei és pecsétjeinek történetét. Mindenek előtt a nemzeti múzeumhoz fordultam, de Fröhlich Róbert tanár úr szíveségéből csak-hamar azon választ nyertem, hogy dacára a sok régi pecsétnek, melyeket a nemzeti múzeumban őriznek, a gyűjteményben vármegyénknek egyet-len egy régi pecsétje sem található. Most a vár-megye, de különösen a régi hiteles helyek pec-sétjeire nézve Városház Gyula apát és kalocsai ka-nonok urat kértem fel, kinek kitünő szakavatott-sága biztos reményt nyújtott a sikerre. Nem is csalódtam. Városház tagtársunk válasza alapján, ta-nulmányaim fonalán, a kérdéses címerekről és pecsétjeiről a következőket mondhatom:

Bács vármegyének a mohácsi vész előtti idő-k-ből még eddig mi címere vagy pecsétje sem jött napfényre, sőt alig feltehető, hogy illyennel birt, mert br. Nyáry Albert tanúsága szerint (Heraldika 85. lap) az 1550-ik évi országgyűlés előtti korból Fogaraz vidéke, Hunyad, Somogy és Sáros vár-megyékben kívül más nemesi intézményi helyható-ságot hazánkban nem ismerünk, mely tulajdon cí-meres pecséttel birt volna. Valószínű tehát, hogy Bács vármegye is címeres pecsétjét csak 1698-ik évi október 16-a után nyerte, mikor t. i. Szé-chenyi Pál kalocsai érseket I-só Lipót király Bács vármegye főispánjának nevezte ki. Ekkor tájban alakult meg újból Bács vármegye, melynek első pecsétje 1699-ik évből most is megvan és bár keresztvonással megsemmisítve, a vármegye levél-tárában őriztetik. Ezen címeres pecsétben már Szé-nt Pál alakja díszlik; latin körirata pedig: Sigillum

*) Mutatvány a vármegyei tört. társulat évkönyvének ez évi első füzetéből.

Comitatus Bacsensis 1699. Ezen pecsétet változtatlan használta a vármegye egész 1836-ik évig, ekkor a latin körirást magyarra változtatni kívánván, új pecsétet nyert: *Bács-Bodrogh vármegye pecsétje 1699, megújított 1837* körirattal. Ezen pecsét egészen azonos volt a régivel, csak hogy magyar körirást nyert és rajta az 1802-ik évben egyesített Bodrogh vármegye is meg volt említve.

Az ujonnan talált ezüst lemezen látható címre azonban felvilágosít bennünket, hogy József csász. idejében Bács vármegye nem használta mindig régi pecsétjét, de Szent Pál helyett Magyarország címerét. Tudjuk, hogy Bács vármegyének főispánja II-ik József alatt egész 1785-ik évig *Hadik András* gróf volt és csak 1785. évi április 17-én nevezte ki *József dezséri Bachó Jánost* Bács, Torontál, Temes és Krassó vármegyék főispánjává; azt is tudjuk, hogy 1781-iki június 18-án *Hadik* még rendes tisztújítást tartott, melyen *Kovács József* választott meg első alispánnak és csak 1786. évi július 11-én kelt császári rendelettel nevezetett ki *Latinovics János* I-ső alispánnak, így tehát a József-féle kormányzás csak akkor vette kezdetét, azért az 1786-iki pecsét is akkor keletkezett, de *József* halála után 1790-ik évi február 1-én *Bachó* ismét átadta a főispánságot elődjének, *Hadik* grófnak, kívül a régi állapot a régi pecséttel újból életbe lépett, mely pecsét folytonosan használatban maradt, habár 1836. évben magyar körirattal megújítva, egész 1849-ig, mikor az új osztrák császári kormány *Petrovics Pál* kerületi főnöknek nevezte ki és új, címer nélküli német feliratú pecsétet látta el. A régi 1699. illetőleg 1836-ik évi pecsétet, a szerbeknek 1849. évi február 11-én történt betörése és a város, valamint a megyeház és levéltára feldúlása alkalmával *Karácsonyi Lipót* volt megyei főjegyző és helyettes másod alispán mentette meg és menekülése alkalmával magával Bajára vitte, honnan mint kinevezett törvényszéki bíró Zomborba visszatérvén, a pecsétet *Petrovics Pálnak*, mint a megye akkori kinevezett főnökének adta át, ki azt egész 1861. évi február 6-ig őrizte, mely napon az új vármegye *Rudics József* főispánja alatt újból megalakulván, a február 20-án tartott tisztújítás alkalmával *Aszt Nándor*, mint a megyének egykori főjegyzője, a pecsétet *Petrovics Pál* megyei főnöktől átvevén, a főispánnak a közgyűlésben nyilvánosan átnyújtotta, ki azt azután az ujonnan megválasztott első alispán, *Pál Antalnak* adta át, mely pecsét jelenleg is használatban van. A most napfényre jutott József-féle pecsét pedig valószínűen a levéltár feldúlása alkalmával ment veszendőbe.

Hogy hogy jutott *Szent Pál* apostol Bács vármegye címerébe? arra nézve nincsen adatunk, de valószínűen *Széchenyi Pál* érsek és főispán közbefjöttével választotta a vármegye *Szent Pált* címerébe, mint a bácsi székesegyház, egyházmegye és káptalannak védszentjét.

Mi különösen a régi és új Bodrogh vármegyét illeti, annak címerét ismerjük, habár keletkezéséről szinte mit sem tudunk. 1351-ik évben Bodrogh vármegye Háj-Szt.-Lőrincen közgyűlést tartott, mely alkalommal egy birtokháborítási ügyben a királyhozí felterjesztésében a káptalan pecsétjét használja „quia notorio sigillo utenti carimus” (mert nincsen hiteles nyilvános pecsétünk) (*Zichy* c. II. 447). *Iványi István* „Uj Bodrogh vármegye” című művében a címerrel felvilágosítást ad. Bodrogh vármegye régi címerében a Duna van kiittintve, a mint a Tisza beléje szakad; a Dunán egy arany kaesa kiterjesztett szárnyakkal úszik a Tisza felé; végre a Duna bal partján egy kéttornyú erőd a régi Bodrogh várat jelenti, melyről a vármegye nevének kapt.

Ezen címeres pecsét a vármegye bizonytalan léte miatt hol itt, hol ott lappangott, míg végre 1729-ik évi december 19-én a vármegye megszüntetett, és 1730-ik évi február 23-án az udvari kamara megkeresett, hogy Bodrogh vármegye pecsétje, a mely akkor *Hammerschmid Ferenc* volt, Bács vármegye alispánjának adasson által. A helytartótanács pedig megbízott, hogy ezen pecsétet az alispántól követelje be és a m. kir. kancelláriához küldje fel. Ami megtörténvén, a pecsét Bécsbe került.

Ami a hiteles helyek pecsétjeit illeti, a bácsi káptalan címeres pecsétjében a legrégebb időktől fogva mindig *Szent Pál* alakja volt feltüntetve. *Jerney* a magy. tört. tár. 1855. évi II. kötetének függelékében a 2-ik táblán a bácsi káptalannak három pecsétjét közli 1352., 1361. és 1439. évekből, mind a három *Szent Pál* látható.

A kalocsai káptalannak a mohácsi vész előtt szintén *Szent Pál* volt címerében. (Lásd az 1855. évi Schematismus XVI-ik lapját.) A káptalannak 1738-ban történt restaurációja alkalmával azonban *Szent Pétert* kapta címerül, melyet ma is használnak, és pedig azért, mert e káptalannak egy központi pecsétjén *Szent Pált* tévesen *Szent Péter* nézték. Ennek két pecsétjét közli a *Jerney* 36. és 37. számok alatt.

A háji káptalannak pecsétje még nincs kiadva. A *Zichy Codex* I. kötetének 561. lapján említ *Véghelyi Dezső*, hogy a káptalannak egy 1339-ik évi kiadványa hátlapján levő hosszúkás ép pecsét körirata: + *S. capituli sancti Laurentii D. Hoi*, belsejében pedig a *husvétii bárány* látható. Lehet, hogy így van, de a dolog kétes, a pecsét belsejében levő kissé bizonytalan alak a rostélyon fekvő *Szent Lőrinc* is lehet, és talán ezt nézte *Véghelyi* husvétii báránynak. (*Zichy* okt. I. 561.)

A titeli káptalan temploma *Krisztusnak*, mint az Atyaisten megtestesült bölcsességének volt felszentelve, azért 1325-ik évi pecsétjén is (*Jerney* 54. sz. a.) *Krisztusnak* ülő alakja látható ezen felirattal: *Dei sapientia*, a körirat pedig: + *S. Capituli Tituliensis eclesiae*. Zombor, 1890.

Grosschmid Gábor.

Marhatenyésztésünk hanyatlása.

Nappainkban, midőn marhatenyésztésünk fokozatos hanyatlása mellett a közös legelőknél felosztása folytonosan növekedő tért hódít: e kettő között szoros összefüggést feltételezve a közös legelők felosztása ellen, úgyis mint a szegényebb néposztálynak tönkretételére céltudatosan irányuló törekvés ellen, mind hangosabb panaszok emelkednek. A nemzetgazdasági fejlődésünket élénk figyelemmel kísérők körében élesen elítélő nyilatkozatok merülnek fel az 1871. LIII. t. c. VIII. fej. 42. §-a ellen, mely a legelők felosztásának hatósági elrendelését olyan könnyűvé teszi, hogy arra a határban levő urbéri telkek egynegyedének egybehangzó kívánságát elegendőnek mondja ki. Nemzetgazdaságunk pedig teljes komolysággal vetik fel a kérdést, nem érkezett-e el már az ideje ama jelzett törvény megváltoztatásával a marhatenyésztésünk jövőjét végleg tönkretévő legelőfelosztásokat feltétlenül megakadályozni?

Tagadhatatlan, hogy a legelőterületek megfogyása és marhatenyésztésünk rohamos hanyatlása között igen szoros okozati összefüggés létezik, de azok előtt, kik legelőfelosztásokkal huzamos időn át foglalkozván, a divó legeltetési rendszert és azon okozati összefüggést alaposan tanulmányozták, ép olyannyira ismeretesek a fölmerült panaszoknak alaposága és értéke tekintetében uralkodó téves és helytelen nézetek, mint amennyire tudják, hogy azon állítás, mintha marhatenyésztésünk rohamos hanyatlását egyedül az urbéres közös legelőinek felosztása okozná, igen csekély elfogadható alappal bír.

Mindezekből folyólag idő- és alkalomszerűnek tartjuk, hogy a ma már akuttá vált ezen kérdést — szakismereteink és gyakorlati tapasztalataink segítségével — teljes érdelemmel méltatván, annak lényegét és valódi alapját felderítsük. E végből szükségesnek mutatkozik történelmi visszapiantást vetnünk a legeltetési jog fejlődésének történelmébe, mert csak így lehetünk képesek a marhatenyésztésünk virágzását elősegített tényezőket kellően méltányolni. De ugyanez segíteni fog fölismernünk marhatenyésztésünk fokozatos hanyatlásának korszakait és az ezt befolyásolt valódi okokat is.

E lap hasábjain már korábban közölt cikkeink révén is tudjuk, hogy az urbériség fenállása idejében minden egyes volt földesur a jobbágyoknak marhá számára, melyekkel azok a földesurnak hasznosított telkeiket művelték, legeltetésre alkalmas elegendő legelőt tartozott fenntartani. Ennek kiterjedése helyenként rendkívül változatos volt ugyan, de hogy az minél nagyobb legyen — az uriszékeknek ide vonatkozó szigorú törvényes rendeletein kívül — a földesuraknak még kettős érdeke is tette indokolttá. Az egyik az azon időben általánosan uralkodott azon felfogás volt, hogy a közös legelők a földesuraknak kizárólagos egyedüli tulajdonait képezik; a másik: hogy módot nyújtván a jobbágyoknak marháik kellő erőben tartására, a földesurak könnyebb művelhetőségével is közvetve csak saját helyesen szolgált érdekeiknek tettek kiválóan fontos fölgátlatokat.

A legelőknél kiterjedése és hasznos értékesítésével szorosan összefüggő marhatenyésztésnek felvirágzását még két igen nevezetes körülmény is segítette elő. Az egyiknél fogva — mivel a földesuraknak összes szükségleteit allodiális birtokaik jövedelmén kívül az urbéres közös viszonyszolgáltatás rendszerint fölösen fedezték — a legelők szükítésére ép úgy nem forgott fenn semmi elfogadható ok, a mint nem létezett kényszerítő körülmény a legelőknél — marhatenyésztésen kívül — magasabb értékesítése és kihasználására sem. A második igen fontos körülmény pedig volt az, hogy az uriszékeknek — a későbbi legelő-elkülönözéseknél a legelőilletmények megállapításának mértékeit képező — rendeleteivel a jobbágyok által tartani megengedett marhák száma korlátozatlan, habár ettől eltérések, illetve visszafordítások történtek is, a jobbágyok marháik mindenkör elegendő táplálékot találtak.

Láthatjuk tehát, hogy a marhatenyésztés sorsa már ez időben sem a jobbágyok, hanem a földesurak, vagy azoknak kezeibe tétetett le, kik a földesuraktól bizonyos viszonyszolgáltatások fejében a marhatenyésztésre jogokat nyertek.

Az akkori bő legelő mellett a marhatenyésztés különös fáradságot nem igényelt és jelentékeny jövedelmet nyújtott, keresettorrást képezett. Istállót sohasem ismerve, mint a vadaskertek vadjai, nekedtek fel a marhák; élelmükről buja legelővel a természet maga gondoskodott és szomjukat a legelőterületen létezett számos kutató vízzel oltották. Az idősebb emberek emlékezetében még ma is élnek, az elvadult gulyákra Zombor város gazdag legelőin rendezett vadászatok kalandos történetei, melyeken a kismemelt — de elfogni lehetetlen volt — bikákat lelővöldözték!

Ilyen volt marhatenyésztésünk állapota virágzása tetőpontján, az urbéri kapcsolat és a legelőközösség megszüntetése előtt. Ekkor bekövetkezett a forduló pont, mely marhatenyésztésünk rohamos hanyatlásának kezdeti idejével esik össze. További fejlődésének helyes megbirálatása végett; egyrészt a volt földesuraknak a lényegesen megváltozott viszonyokkal szemben elfoglalt állásponjtára kell helyezkednünk; másrészt pedig az önállóságra jutott, volt urbéres községeknél fejlődési mozzanataival is megismerkedve, méltányolnunk kell az okokat, melyek marhatenyésztésünk hanyatlását ezen oldalról is befolyásolták.

Az 1848. évi és az urbéri kapcsolatot megszüntető IX. t. c. megalkotásakor, az ennek érvényesítésével kapcsolatos jogi kérdéseknek megoldása s úgy az igazságos és méltányos kárpótlás megállapítása is, egy az e célra az országgyűlés kebeléből választott bizottságnak nehéz feladatává tétetett. Működését azonban ez, a közbenjött szabadságharc miatt be nem fejezhetvén, ama teendők véglegzése az abszolút kormányknak jutott örökségül. Az 1848-iki országgyűlés vezéreszméje ezen kérdések megoldásánál — a volt földesurak részéről hozott nagy áldozatoknak megfelelően — az volt, hogy az ilyen korszakalkotó határozatok életbeléptetésével fölmerülni szokott nagy megvárakodtatások elkerültesse. Ezen okból tehát a volt földesurak elvesztett jogainak kárpótlását is átmenetileg, fokozatosan kívánta eszközöltetni, melynek módzatai egyrészt a volt földesurakat képesítették volna új háztartásuknak a megváltozott viszonyoknak megfelelő berendezésére, másrészt az önállóvá lett urbéres községeknél is kellő időt engedtek volna megszokni új helyzetüket.

Nem így az abszolút kormány! Ez a kárpótlás megoldásában a rebellis magyarság gazdasági erejének megtörésére talált egy hatalmas fegyvert s ezt a maga módja szerint alkalmazta is. 1853. március 2-án bocsátott ki a két nyílt parancs — patens — melyeknek elseje a jobbágyi tartozásokat — tekintet nélkül az egyes földesurak sajátos (speciális) viszonyaira — minden átmenet nélkül egyszerre megszüntette; második pedig a kárpótlás mikénti foganatosítására nézve érdeksértő sablonokat állítván fel, a volt földesurak követeléseit földtehermentesítési kötvényekkel rendelte kielégített.

Az abszolút kormányknak ezen intézkedéseivel — tekintettel a nemrég lezajlott forradalom okozta súlyos csapásokra is — a volt földesurak érzékenyen károsodtak. Különösen érintette ezen balsors — az urbériség fenállásakor még igen dúsgazdagoknak elismert — azon földesurakat, kik összes birtokaikból urbéri telkeket alakítván, ama patensek életbeléptetésével egyszerre birtok és jövedelem nélkül maradtak. Ezeknek összes vagyona — a csak évek mulva, t. i. a telkiállományok pontos megállapítása után megkapott — földtehermentesítési kötvényekből állott, melyek nagy tömegükben történt piacra bocsátásuk az ország szegényesége és az államhitel alacsony foka miatt tetemes árcsökkenést szenvedvén, az a nélkül is alacsonyán felvett kárpótlás értékét jelentékenyen devalválták.

Ily módon számos földesur jutott tönkre, vagy vegetálni, tengődni kényszerült: méltatlan jutalmul a világtörténelemben páratlanul álló ama nemeslelkűségnek, mellyel törvénybiztosította jogaikról — egyedül a szabadelvűség magasztosságától áthatottan — az elnyomott néposztály javára önkénytelen lemondottak.

Nemzetgazdasági szempontból tehát ama patensek figyelemreméltó hátrányokat szültek, mert a földesurak gazdasági ereje hosszú időre jelentékenyen megbénult, az egyszerre önállóságra jutott urbéres községek pedig — képtelenek lévén a hosszú századok alatt fenállott elnyomtatás nyúgeiból egyszerre kibontakozni — erejüket fölhasználni nem tudták.

Ilyen körülmények között tehát, mint igen természetesen fejlődött jelenséget észlelhetjük: a volt földesurak törekvését, némileg kárpótolni a szenvedett veszteségeket, átalakítván, az elkülön-

zés —
jutott l
biztosít
szabad
léggömb
lyet adv
mester-
képezh
költség
lön marh
Mint
dalmi u
magasab
nyésztés
szeren a
Felad
tésünk ha
következ
rendkívül
térhetünk
nek újabb
hatenyészt
lyásolták
t. c., ille
tott nyilt
lajdomná
rény fejte
juk tagl
csolatos
keretébe t

Je

Az em
foglalva, s
azok saját
világrendben
Erkölesi jelle
hanem erköl
kecsétől meg
esonyodik, m
mint az állat
ben célját ne
melyben min
csak az állati
latokban! A
gyarazatát a
lása, a köles
agylágyulás!
nen van az a
csinálás! Ime
lignencia után.
hadság, bágn
nen származik
oka az erköl
nékül jellem

Nos, ki
gát? Mindant
vagy irunk, k
az értekezési
tárgy fontos
mostohan bá
mondta: „Ert
mint a magya
kölesű ló”. M

A „jell
rög szó és ere
Később ezen
nak és sajátoss
Gyula Demok
ság, lelki erő
telmezése. A t
több termész
ber legtöbb
és egyeses y
visszavonul
ben a minden
tópénzre válna
teltség esőnb
Ha azonban G
kozhatjuk, ak
ellentétben: n
állítják, hogy
fejlődik ki:

Korun
Az új
S a g
Férj
S a J
Erkölesi
az akarat alá
inkább az emb
erkölesség kö
az ember gond
En itt min
rámutatni. Erkö
hol egy magas
Azaz, a hol erk
kölesi világre
hetetlen erköl
lességért, kü
lesség- és felel
félelemből vagy
„Természeténél
és ezért erköl
lemképes.

Schiller egy
badság, erény.
„Az em
Ha e h

Ami az ön
jellemmel a legs
az ember esele
forog fenn az em
mert egy ember
lemi terékenység

Akos közs. segédjegyző Hegyes. Hódváron: Osztormayer József plébános Hódváron. Jusits Lajos kir. járásbíró Hódváron. Jankovác: Csinesák János közs. segédjegyző Jankovác. Komáromi Gergely birt. Jankovác. Járeken: Schindler Antal közs. jegyző Nádaly. Karavukován: Hermann István birt. Karavuková. Katymáron: Schaffler János birt. Katymár. Kátyon: Paulovits Márton birt. Káty. Keresztúron: Lederer Gusztáv kir. járásbíró Kula. Szűcs Mihály ár. ülnök Zombor. Kernyaján: Stöckl Ferenc birt. Kernyaján. Kis-Kéren: Harr Samu közs. jegyző Kis-Kér. Kiszáson: Kozlovits Sándor főszolgabíró Ujvidék. Kolluthon: Sulok János birt. Kolluth. Kovil-Szent-Ivánon: Baderheza György házközösségi előadó Zsalya. Kucurán: Jánoky István birt. Kucura. Kulán: Maximovits Milán g. kol. lelkész Kula. Városy Károly birt. O-Verbász. Kumbaján: Neszner János birt. Kumbaja. Madarason: Halm Emil közs. jegyző Madaras. Martonson: Hoós Béla közs. jegyző Martonos. Mélykúton: Lajthay Benjámín közs. jegyző Mélykút. Moholyon: Lolin Jovan birt. Moholy. Mikoszevits Antal közs. jegyző Moholy. Onody József birt. Moholy. Monostorszeghen: Kapetanovits János közs. jegyző Monostorszegh. Mosoriban: Hipp Dezső birt. N-Palánka. Nemes-Militiesen: Kaich József közs. jegyző Nemes-Militiesen. Pál Antal birt. Nemes-Militiesen. N-Palánkán: Nagy László közs. jegyző N-Palánka. Harlikovits Károly gyógyszerész N-Palánka. Novoszelell: báró Rumerskirch Hugó birt. Novoszelell. O-Becsen: Zavisits István közs. jegyző O-Becse. Joszits Mladen birt. O-Becse. Szulik József plébános O-Becse. Tripolszky Béla magánzó O-Becse. Günczy János birt. O-Becse. Obrovác: Mallin Károly közs. jegyző Obrovác. Harlikovits Gyula szolgabíró N-Palánka. O-Futtakon: dr. Kamenyits Sándor járásorvos Ujvidék. O-Kanizsa: Kafga Gyula birt. O-Kanizsa. Körmezy László birt. O-Kanizsa. Tikats Miklós birt. O-Kanizsa. dr. Király Sándor birt. O-Kanizsa. O-Kéren: Steigele Péter birt. O-Kér. O-Morovicán: Varjas Sándor birt. O-Morovicá. dr. Dembitz Vilmos közs. orvos O-Morovicá. O-Palánkán: Lemaitz Milovan nyug. közs. jegyző O-Palánka. O-Szivacon: Jovanovits Mladen lelkész O-Szivacon. Zsupanszky Lyubomir közs. jegyző O-Szivacon. O-Sztapáron: Brezovszky Vazul közs. jegyző O-Sztapár. Katanics Koszta birt. O-Sztapár. O-Verbász: dr. Molnár István Lajos főgymn. tanár Zombor. Paeséron: Császár Péter főszolgabíró Topolya. Parabutyon: Krausz Ferenc birt. Parabuty. Petrovácon: Kotacz Samu birt. Petrová. Zajác János birt. Petrová. Petrovoselell: Eckert Gyula birt. Petrovoselell. dr. Tripolszky János birt. O-Becse. Piroson: Zsigmond Gyula közs. jegyző Piroson. Pivnicán: Vissy József főszolgabíró Hódváron. Sztójkovits György törv. bíró Zombor. Prigl-Szent-Ivánon: Rauschenberger Adolf közs. jegyző Prigl-Szt-Iván. Rác-Militiesen: Radoyehich Endre közs. jegyző Rác-Militiesen. Rigycián: Maison Mihály plébános Rigycia. Szántován: Tápay Péter mérnök Szántova. Szeghegyen: Becker Filop ifj. birt. Szeghegy. Szenttamás: Filópp József birt. Szenttamás. Vezilitz Mihály birt. Szenttamás. Katyanszky Sebő birt. Szenttamás. Ivanics Sándor esendőparanesnok Szenttamás. Szilbáson: Grünits László közs. segédjegyző Szilbás. Szöntán: Thurszky János közs. jegyző Szöntán. Sztanisieson: Hajdu Pál közs. segédjegyző Sztanisieson. Fülöp Kálmán birt. Sztanisieson. Temerinben: Szkalin Benő közs. segédjegyző Temerin. Deiszler Sándor birt. Temerin. Kovács Mihály birt. Temerin. Tiszaföldváron: Sztratimirovits György közs. jegyző Tiszaföldvár. Horváth András birt. Tiszaföldvár. Titelen: Miklusevits Milos közs. jegyző Titel. Topolyán: Acsády Béla birt. Topolya. Lőrincz József közs. bíró Topolya. Torzsán: Tessenyi Pál Torzsa. Tovarison: Rákits Miklós közs. jegyző Tovarisona. Turján: Sztójkovits Vazul közs. jegyző Turia. Uj-Futtakon: Eigl József plébános Uj-Futtak. Uj-Soóven: Hartmann János közs. jegyző Uj-Soóvé. Szauer Ferenc közs. jegyző Cservenka. Uj-Szivacon: Eimann Károly közs. jegyző Uj-Szivacon. Uj-Verbász: Wagner György János birt. Uj-Verbász. Klein Károly birt. Uj-Verbász. Vaskuton: Latinovits Frigyes birt. Borsód. Veprovác: Krappenheim József plébános Veprovác. Zentán: Matkovits József ügyvéd Zenta. Nagy Abonyi László birt. Zenta. Kozich István ügyvéd Zenta. Csernák Antal birt. Zenta. Vlasits Trifun birt. Zenta. Flesch József birt. Zenta. Ifkovits Márk birt. Zenta. Zsablyán: Araniezky Athanasz birt. Zsablya. Az eddig megnevezett bizottsági tagok az 1870. évi XLII. t. c. 28. §-a értelmében a bizottságból 1892-ik év végével lépnek ki. — Adán: dr. Hodik János orvos Ada. Jablonszky Miksa közs. jegyző Ada. Bizinger János birt. Ada. Beslin Milos birt. Ada. Almáson: Arnold Antal közs. jegyző Almás. Babér Lajos birt. Almás. Apatinban: Schmausz Endre alispán, a vaskoronarend lovagja Zombor. Tomesányi Adám birt. Apatin. Puck István plébános Apatin. Krieg Béla birt. Apatin. Bajmok: Budánovits Árpád közs. jegyző Bajmok. Szodressy Károly közs. segédjegyző Bajmok. Bajsán: Szilvassy János közs. jegyző Bajsza. Baracsán: Muró Ambrus közs. jegyző Baracska. Bácsban: dr. Kék Lajos ügyvéd Apatin. Bácsujfalun: dr. Hofbauer Miklós járásorvos Hódváron. Bezdánban: Bosnyák János közs. jegyző Bezdán. Meszner István esperes-plébános Bezdán. Bikityen: Tománovits György közs. jegyző Bikity. Bogojeván: Berecz Károly közs. jegyző Bogojeva. Bresztovác: Zányi Bódog közs. jegyző Bresztovác. Bukinban: Eichorn Ferenc birt. Bukin. Bulkeszen: Tessenyi István lelkész Bulkesz. Csantavéren: Matuska István birt. Csantavér. Szokola Gyula közs. jegyző Csantavér. Csávolyon: Folkmann Jakab birt. Csávoly. Cservenkán: Krutshmidt Nándor közs. jegyző Cservenka. Mihályi János ár. elnök Zombor. Csében: Herzeg Gyula közs. jegyző Cséb. Csonoplyán: Pality Antal ifj. birt. Csonoplya. Kopping Ferenc közs. bíró Csonoplya. Csuroghon: Illits János orvos Csurogh. Vneserits Gábor közs. jegyző Csurogh. Dautován: Spaltenberger Mátyás birt. Csataalja. Weber Mátyás birt. Csataalja. Deszpot-Szent-Ivánon: Csupits Péter közs. jegyző Begecs. Doroszlón: Gaiszt Béla közs. jegyző Doroszló. Feketehegyen: dr. Kern Lajos orvos Feketehegy. Felső-Kovilon: Kohut Henrik kir. mérnök Zombor. Felső-Szent-Ivánon: dr. Zalár István orvos Borsód. Filipován: Martin József esperes-plébános Filipova. Gajdobrán: Bizinger Konrad plébános Gajdobra. Garán: Ribovitz András plébános Gara. Láneczor Antal szolgabíró Baja. Gákován: Dzsida Adám birt. Gákova. Goszpodincén: Peics Mitó birt. Goszpodince. Gyurgyevón: Mosovits Livius közs. jegyző Gyurgyevó. Hegyesen: Balassy Endre esperes-plébános Hegyes. Hódváron: Trischler Xav. Ferenc ifj. birt. Hódváron. Dux Károly közs. jegyző Hódváron. Jankovác: Sándor Béla Bács-Bodrogh vármegye és Zombor sz. kir. város főispánja, a Lipót-rend lovagja és a szt. tiergely-rend közepkeresztése Zombor. Boromisza Tibor plébános Jankovác. Járeken: Rohonyi Gyula orszgy. képviselő Ujvidék. Karavukován: Rumbach Mihály közs. jegyző Karavuková. Katymáron: Till Imre birt. Katymár. Kátyon:

Horváth György szolgabíró Titel. Keresztúron: Arnold Károly közs. jegyző Keresztúr. Hudák Gábor birt. Keresztúr. Kernyaján: Stelcer János birt. Kernyaján. Kis-Kéren: Simon József birt. Kis-Kér. Kiszáson: Kozzeghy Dezső közs. jegyző Kiszás. Kolluthon: Zimmermann György közs. segédjegyző Kolluth. Kovil-Szent-Ivánon: Vraesaries Gligó közs. jegyző Kovil-Szt-Iván. Kucurán: Luczkánczi Bertalan közs. jegyző Kucura. Kulán: Dosztig József közs. jegyző Kula. Mezey Zsigmond kir. közjegyző Kula. Kumbaján: Bakay Dezső Kula. Madarason: dr. Neubach Lipót orvos Madaras. Martonson: Eremits Vlakó közs. jegyző Martonos. Mélykúton: Mikó Mihály birt. Mélykút. Moholyon: Joszimovits László birt. Moholy. Radulovits Miklós birt. Moholy. Wén Ferenc birt. Moholy. Monostorszeghen: Bickiczi Tamás közs. segédjegyző Monostorszegh. Mosoriban: Laczkovits József birt. Titel. Nemes-Militiesen: dr. Széchenyi Tamás szolgabíró Zombor. dr. Vujevich Zoltán ügyvéd Zombor. N-Palánkán: Gromon Dezső államtitkár Budapest. Nagy Mihály birt. N-Palánka. Novoszelell: Berzenkovits Péter közs. jegyző Novoszelell. O-Becsen: dr. Vojnovich Aron birt. O-Becse. Soós Gábor tb. szolgabíró O-Becse. Fetter János közs. jegyző O-Becse. Gortva László birt. O-Becse. Vibiral József szolgabíró O-Becse. Obrovác: dr. Potuesek János ügyvéd N-Palánka. Szauter István plébános Obrovác. O-Futtakon: Kovácsévits István közs. jegyző O-Futtak. O-Kanizsán: Poppovits György birt. O-Kanizsa. Mihályi Sándor közs. jegyző O-Kanizsa. Dukai István birt. O-Kanizsa. Szerdahelyi János magánzó O-Kanizsa. O-Kéren: Szmiha Kálmán közs. jegyző O-Kér. O-Morovicán: Mangh István birt. O-Morovicá. Vojnits Dávid birt. O-Morovicá. O-Palánkán: Sztójkovits Milos birt. O-Palánka. O-Szivacon: Dobák Béla kir. ügyész Zombor. Trischler Ferenc szolgabíró Zombor. O-Sztapáron: Momirovits István lelkész O-Sztapár. Bunyevsev Szima birt. O-Sztapár. O-Verbász: dr. Molnár Károly főszolgabíró Kula. Paeséron: Mészáros Antal magánzó Paesér. Parabutyon: Szalay József közs. jegyző Parabuty. Petrovácon: Mrva György lelkész Petrová. Arnyas András birt. Petrová. Petrovoselell: Sztaresevits Jenő közs. jegyző Petrovoselell. Százmán Károly káplán Petrovoselell. Piroson: Szabó Péter birt. Piroson. Pivnicán: Seultty Kornél közs. jegyző Pivnicá. Seultty Ede ügyvéd Hódváron. Prigl-Szent-Ivánon: Michels János ifj. birt. N-Palánka. Rác-Militiesen: Deim Lipót plébános Rác-Militiesen. Rigycián: Szuer János ifj. birt. Rigycia. Szántován: Paul József közs. jegyző Szántova. Szeghegyen: Weirich Dániel közs. jegyző Szeghegy. Szenttamás: Matoss János plébános Szenttamás. Sztelánovits R. György birt. Szenttamás. Drakulits Miklós birt. Szenttamás. Manojlovits László birt. Szenttamás. Szilbáson: Grünits János közs. jegyző Szilbás. Szöntán: Ribiczey Béla főszolgabíró Apatin. Sztanisieson: Czifrus Ferenc id. kir. tanácsos, tanfelügyelő Zombor. Neszmírak Ferenc gazdatiszt Temerin. Temerinben: Zsigmond Dénes gazdatiszt Temerin. Lakatos Péter közs. jegyző Temerin. Zittl Róbert plébános Temerin. Tiszaföldváron: Winkler József birt. Tiszaföldvár. Lakatos Béla közs. jegyző Tiszaföldvár. Titelen: dr. Nagy Kálmán főszolgabíró Titel. Topolyán: Radimetzky Ferenc közs. jegyző Topolya. dr. Koch Mór orvos Topolya. Torzsán: Gutvein Lajos közs. jegyző Torzsa. Tovarison: Tillinger Sándor kir. járásbíró N-Palánka. Turján: Vuicsics Pál birt. Turia. Uj-Futtakon: Mihajlovits Sándor közs. jegyző Uj-Futtak. Uj-Soóven: Lepold Jakab birt. Uj-Soóvé. Zsigmond Góntér közs. jegyző Uj-Soóvé. Uj-Szivacon: Hettesheimer Henrik kir. törv. bíró Zombor. Uj-Verbász: dr. Rátai József vm. főorvos Zombor. Krób Pál birt. Uj-Verbász. Vaskuton: Pachér Béla közs. jegyző Vaskut. Veprovác: Faller Alajos birt. Veprovác. Zentán: Boromisza János polgármester Zenta. Mester Lajos birt. Szabó László orszgy. képviselő Budapest. Tésits Sándor birt. Zenta. Rezsnyai Aurél rendőrkapitány Zenta. Szegfű György városi főjegyző Zenta. Szárits Bertalan főügyész Zenta. Zsablyán: dr. Schmausz Antal ügyvéd Apatin. Ezen bizottsági tagok pedig az 1870. évi XLII. t. c. 28. §-a értelmében a bizottságból 1895-ik év végével lépnek ki. Kelt Zomborban, 1890. évi február hó 16-án.

Kiadta s jegyezte:
Vojnits István,
vármegyei aljegyző.

Schmausz Endre,
alispán.

A halászfű.

(Branko Radicevics után.)

Mosolyg az ég, reng a folyó,
Csapkodva partjait;
Kis csolnakában a halász
Fűcska álmodik.

Kivette horgát, rajta egy
Virgonc halat fogott,
Tűzet gerjeszt s a szép halat
Meg is süti legott.

Szél szítja a jó paraszat,
A hal pulvra sül,
Mosolygva várja, nézi a
Fűcska s úgy örül!

A szép halacska sült már,
„Megvagy, kedves falat! —
Szól kedve telve a fű —
No hadd kóstoljalak!”

„Melléd ülök s kényelmesen
Eszem, falatozok.
Jól esnél, ha nem volnék is —
Oly éhes mint vagyok.”

Sz illeszti a szép sült halat
Szájához vidoran . . .
A sajka billen . . . álma fut . . .
S a hálnak vége van!

A DUPPLA-KERESZTES ARANY.

(Igaz történet.)

A harmincas években Tisza-Duna között a legbiresebb lótlóvaj és legvakmerőbb betörő volt Kocsis Palkó; egy nyalka szép magyar gyerek. Jó kedvű, vig legény volt. Igaz, hogy eleget volt nyakába a hegedű, de az is

igaz, hogy száz lítés alatt Palkó meg sem nyikkant, akárhogy is „stimmóták“ azt a hegedűt, amelyről a gyöngébbek kedvéért meg kell említenem, hogy biz az nem olyan száraz fa volt, amilyen a cigány primás szokott játszani, hanem a közelmúlt időkert tortur eszközeinek egy olyan példánya, melynek vonója nem nyirettű, hanem a „bika esők“ vala.

Ennek az instrumentumnak meg volt az az előnye, hogy mindjárt táncolt is, aki ezzel az instrumentummal ellátva lesz, főképp ha a vonó jó kézben volt.

Hanem a Palkóra hiába tették rá, mert ő nemcsak hogy nem táncolt, de oda sem hederített azokra az üttésekre, miket a kerületek praksziszban hatalmas ladjú a hátára muzsikáltak. Szégyelte magát, ha megpindült volna a lábán az a bizonyos sarkantyú, melyet a nőmés Jászkon kerület Jászbirinyben mondva csináltatott.

Hanem hát mert annyit muzsikáltatta magát, szereztek is a lányok és asszonyok szörnyen.

Szöke Örszi, jómódu paraszt gazdának volt a lánya, hanem azért hogy Palkó közönséges gonosztevő volt, a szegény lány mégis szemét, szívet rajta felejtette a helyke legényen s utána ment megosztani vele az életet. Szerette Örszét a Palkó is nagyon. Hanem hát Palkóra rávetette a szemét más is. Egy szép, előkelő asszony, kinek férje a vidék első családja volt rokonságban, Palkóval pedig titkos kompartmentásban.

A szegény Örszi gyanyította, hogy valami sora van Palkónak azzal az előkelő asszonnyal, de egészen nem volt kibizonyosodva felőle.

— Megüllek Palkó, ha megelsz, mondta neki, de Palkó menyre földre esküdözött, hogy soha meg nem eszja.

Pedig hát Palkóval együtt élni nem volt valami menyországos állapot. Kiraboltak valakit? Rögtön ott termett a komiszáros a Kocsis Palkó hazában s a szegény asszony volt, kit rövid guzsa kötetett; gyönyörű szép, gömbölyű mellén egész hieroglifikákat szurkált ki gombostűvel az egyik pimasz perzekutor, de az asszony egy jajsztót sem ejtett, még kevésbé vallott volna férje ellen.

Egy szép nyári estén, egy nyolc óra tájban habzó lovon vágatott Palkó a város piacán keresztül, kérdezve mindenkitől, akit előtalált, ha nem látták-e az ő ót darab disznaját? Biz azt nem látta senkisé. Hanem másnap reggel öt órakor már megint a piacon látták Palkót ugyanazon a habos lovon; akkor is csak azt kérdezte mindenkitől, hogy nem látták-e az ő disznait? Ki látta volna azokat?

Ugy este felé aztán vágatva jött egy stafétás, hozva a hírt, hogy N. K. városában az elmúlt éjelt betörték az öreg B. . . földes ur házába, kirabolták vasládáját és elvitték 42,000 forintját aranyban ezüstben. Lett óriási láрма. Ki lehetett a betörő? Ki lehetett volna más, mint Kocsis Palkó? Azzonnal letartóztatták, nejt a szegény Örszét guzsa köve kintózták, de az csak egyre azt hajtotta, hogy férje esti 10 órakor hazajött az elveszett terések kereséséből s otthon maradt hajnalig. Feltűrtak az egész házat s különösen egy dupla-keresztes aranyat kerestek, mely az ellopott óriási összeg mellett feküdt B. . . vasládájában.

Nem találtak semmit.

Palkót vallatára fogják, de aki megmaradt amellett, hogy otthon volt. „De Uraim — mondá — hisz N. K. város ide olyan 11 mérföld, melynél az inszellér elszalajtott a láncot; onnan ide megint 11 mérföld, az összesen 22 mérföld, hát hogyan járhattam volna én ezt a tengernyi földet be 9 óra alatt, mikor látták: esti 8 órakor a város piacán nyugaltam s reggel 5 órakor már megint ott kerestem a disznaimat, hiszen a madár sem járná meg ezt az utat.

Bíró uraimék szakértőket hallgattak ki arra nézve, hogy éj idején 9 óra alatt lehet-e 22 mérföldet belovagolni, s egy betörést elkövetni?

A lovas ember szakértők azt mondták, hogy lehetetlen. El is bocsátották Palkót.

Pedig hát lehetett. Palkó volt mégis ki a 42 ezer frtot ellopta s a dupla-keresztes aranyat magával hozta. A felesége kérte tőle nagyon, de Palkó nem adta, azt mondván, hogy azt mint talizánt fogja viselni. Hiába esdekeltek az asszony, nem kapta meg a dupla-keresztes aranyat.

Egyszer Palkó már három nap óta volt távol és Örsze nem tudott hová lenni. Alig hogy szürkületi kezdett, elment az előkelő orgazda házához. A kapu tárva nyitva volt. Belép a konyhába: senki; belép a szobába: ott sincs senki; bemegy a másik szobába s ott egy alakot vesz ki a hajnal derengő világában. A házi ur gyönyörű felesége aludt ott, pihető kebléről a paplan lecsúszott, és látni engedé keblének szépségét. Örsze lassan oda ment az ágyhoz és aztán megkövült állt meg. Ott látta azon a gyönyörű mellen egy kis fekete szalagra fűzve a dupla-keresztes aranyat.

Most már tudott mindent.

Kirohant a szobából s mint egy örült futott hazafelé. Ebben a pillanatban mint a szélvész jöttek az orgazda és Palkó, tajtékba fűrűdött lovakon vágattak be a nyitott kapun.

Két órával később mint a villám futott széjjel az F. . . házipénztár kirablása felől hir.

Nem sokkal később Örsze ott volt a városházán, töredelmes vallomást téve s férjét bevádolva.

Egy óra multával bilincsekbe verve volt ott Palkó is meg a gazdag orgazda is.

A F. . . házipénztárablást beismerték, de a N. K. városi B. . . féle betörést nem.

Ekkor Örsze a vizsgálóbíróknak megsugta hogy kinél és hol kell keresni a kettős keresztes aranyat.

Rögtön a gazdag szép asszonyhoz mentek. A vizsgálóbíró kérte a dupla keresztes aranyat tőle. Az asszony egy pillanatra halálsápadta lett, a másik pillanatban esdeklésre kulcsolta össze kezét s aztán mintha egy feszületet akart volna megozkolni, valamint ajkához emelt s aztán összergyótt. A vizsgálóbíró az ágyra emeltet az elalélt asszonyt, kinek keblén már akkor csak egy elszakadt fekete szalagot találtak.

Pár óra mulva óriási kinok közt halt meg a szép asszony. Ki tudja megmérgezte-e magát, vagy az arany elnyelése következtében mult ki?

A N. K. . . si rablasra vonatkozó legfontosabb, ugyszólván egyetlen bizonyíték tehát hiányzott. A bíró a hulla felboncolását követelte, mely szándéka ellen a

De nem is lett rá szűkség.

Amint Kocsis Palkó meghallotta, hogy a szép asszony meghalt, azzonnal töredelmes vallomást tett a N.

K. . . be
használt az
el nem is
s azt az
Palkó
szállásról
Örsz
Hár
senki.

„Jár
Hegye
Erdőn.
Megfőrd

De s
Hol me
A hol y
Megpile

Sok s
De soká
Miként
Tovább

Igy h
Jobbra.
Minden
Miért sz

Ah k
Hol han
Vagy ho
Boldogsá

Igy ze
S halad,
S a mit
Virágokk

Néz a
Elbájoija
Vigy le,
Szíve vág

És lev
S oh mly
Egy gyó
Keble fel

„Szép l
Szebb vag
Szemeidb
Mondd me

A leány
Majd meg
Hogy ne
Csak kére

És a va
Mégkereti
„Derék ifj
És a hos

Azt az eg
teremtés volt!
Dombi Ernő is
folyt két vér
Ajja egy
lusi tanítónak
az elemi iskol
okozója szülei
Kányó ur, jó s
tanulna kissé va
keresni kenyer
mondogatni —
lányod szép arca
londul valami üg
De Kányón

kéne csak hogy
vagy cernarog v
jet kapjon, mint
vagy színházba
jobb lesz asszon
veendő disznó á
a művelt lányok
náltam volna, ha
zad, mert hisz
ur s oly szerelm
volna, ha te, meg
járultok volna a
tül bukják!”

„Ejnye-ejnye
öt meg, mert tége
a Horváth uraság
Ily s ehhez
kad Kányóné ass
panaszokra fakadt
merte, válassal, sz
Irenkét s könnye
fűrtjeit, ezerszer el

*) Mily szép pa
de távol tőle minden
mellett, apja áldásával

K... i betörés lopásról. Elmondta, hogy kilenc lovat használt azon éjjel; társaival még nem is osztott, hanem el nem ismerte, hogy ő dupla kereszt aranyat látott s azt az orgazda feleségének adta volna.
Palkónak ezen történet után nem is kellett többé szállásról gondoskodni.
Órse pedig pár hó múlva követte a szép asszonyt. Hanem a dupla kereszt aranyat nem látta meg senki.

Kajabusz.

A vándorlás vége.

(Branko Radicevics után.)

„Jártam, keltem sokfelé a világon,
Hegyen, völgyön, zöld virányon s pusztákon;
Erdőn, mezőn, kopár szírten hanyódtam,
Mégfordultam sok faluban, sok városban;

De sehoh sem találhattam oly helyet,
Hol megnyugvás várta volna lelkeket,
A hol vándor utamat befejezve,
Mégpihentem volna végül kedvemre.

Sok szép helyre, szép vidékre akadtam,
De sokáig sehoh meg nem maradtam.
Miként ősszel tova vágyik a fecske,
Tovább mentem, újabb tanyát keresve.

Igy hanyódom, kóborlok a világon,
Jobbra, balra s nyugtomat nem találok,
Minden kicsiny, minden hely oly szűk nekem,
Miért szívem úgy sóvárog, hol lelem?

Ah ki tudja, hol lesz vége életnek?
Hol hangzik majd felém e szó: pihenj meg!
Vagy hol mondja betelt vágyam: ne tovább!
Boldogságod itt fog várni te read.“

Igy zeng a dal vándor ifju ajakán,
S halad, halad, kopár hegyek oldalán.
S a mint halad, a magasból lenézve,
Virágokkal dús völgy ötlük szemébe.

Néz a vándor a viruló vidékre,
Elbájozza szemét, szívét szépsége.
Vigy le, utam, a magasból szaporán!
Szíve vágya így zendül meg ajakán.

És levitte útja a völgy ölébe,
S oh mily csoda tünik itten eléje!
Egy gyönyörű barna firtú leányka!
Keble fehér, rózsapiros orcája.

„Szép leánykám, drága gyöngyöm, aranyom!
Szébb vagy, mint egy égi tünder, csillagom!
Szemeidből megbűvölt egy égi fény...
Mondd meg, rózsám: nem lennél-e az enyém?“

A leányka elpirul, meglepetve,
Majd megszólal: mily véletlen szerencse!
Hogy ne lennék, deli ifju, a tied?
(Csak kéress meg jó apámtól engemet!*)

És a vándor beállit az atyához.
Megkéretti a lányt... apja határoz.
„Derék ifju, nincs mit szólnom ellened!“
És a hosszú vándorlásnak vége lett.

Szilik József.

A SZÉP IRÉNKE.

Azt az egyet meg kell engedni, hogy gyönyörű egy teremtes volt! Még a speieri szépség-versenyen jelen volt Dombi Ernő is alig telt be dicséretével. Pedig nem is folyt két vér ereiben...

Apja egyszerű kereskedő volt, anyja pedig egy falusi tanítónak nagyravágyó leánya. Irénke ahogy kijárta az elemi iskolát, nagy s gyakori eseteknek lett okozója szülei közt. Apja az egészséges gondolkodású Kanyó ur, jó, szorgos házi leányt akart belőle nevelni, ki tanulna kissé varni, s ha kell, keze munkájával is megkeresni kenyérét. „Mert csak nem hiszed anyjuk — szokta mondogatni — hogy a mostani cudar világban majd a lányod szép arcába, meg felületes műveltségébe bele boldul valami ügyvéd... orvos... vagy mi?“

De Kanyóné asszonyom nem engedett. „No még az kéne csak, hogy az én lányom is holmi konyha-mosogató, vagy cénarágó varrolány legyen, s aztán ő is olyan férj-et kapjon, mint te vagy, aki — ha kalapot akarok venni, vagy színházba menni — mindjárt azzal állsz elő, hogy jobb lesz asszony, ha azt a pénzt is hozzá tesszük a télire veendő disznó árához. Oh tudod is te, mennyire becsülök a művelt lányokat! En is sokkal nagyobb szerencsét csináltam volna, ha édes apám nem kényszerített volna hozzá, mert hisz folyton ott lebzelt körültem az aljegyző ur s oly szerelmes volt belém, hogy bizonyára nőül vett volna, ha te, meg szegény félrevezetett apám hozzá nem járultatok volna ahhoz, hogy a jegyzőválasztásnál kereszteljük bukjé!“

„Ejnye-ejnye anyjuk, hát nem bosszúból buktattuk őt meg, mert téged faképnél hagyott s udvarolni kezdett a Horváth uraságok nevelőjének?“

Ily s ehhez hasonló válaszokra aztán már vége szakadt Kanyóné asszonyom önuralmának, sírásra, éktelen panaszkokra fakadt. Átkozta az órát, mikor férjét megismerte, válasszal, szegényen fenyegetőzött, oda húzta ölébe Irénkéjét s könnyek közt, esőkökkel halmozta el szőke hajfirtjeit, ezerszer elmondta:

* Mily szép patriarkális erkölcsesség! Szikrát fog a lány szíve de távol tőle minden erköletelen érzélgés, a szerelem csak házasság mellett, apja áldásával tetszik kívánatosnak elötte.

„Azért is kalapos lány lesz belőled, ur — cilinderes ur lesz a férjed, taníttatni foglak truccra is, beirattatlak a nagy iskolába, oda jársz, ahová a Berényi kisasszonyok, meg a Horváth uraság leányai járnak.“

S Irénke csakugyan a női képezdebe kezdett járni. Tanult szorgalmasan, sokszor éjjeleig... édes anyja pedig ezalatt mellette virasztott, holmi olesó szövetekből össze-összeöltögetett számára egy kis illendő ruháskát, nehogy szegényleni kelljen magát tanítónői, vagy többi tanuló-társnői előtt...

Még Irénkének ugy 13—14 éves koráig ez csak megjárta valahogy, de midőn felszerülni kezdett, midőn észrevenni kezdte, hogy a hivatalból kijövő urak olyan elégtel mosolylyal néztek rövidke ruháskájára, midőn ugy féllel, de pirulva hallani kezdte a megjegyzéseket, hogy „Ejnye de helyre egy leány lesz belőle“, meg „Enni való esinos kis jószág“ — akkor Kanyó uram is észrevette, hogy — noha a heti pénzt nem szabta szűkebbre — de mennél takarosabban, meg pátlikásabban jár az ő leánya, annál soványabb lesz az ő ebédje, meg a vacsorája. Sőt sokszor azzal állt elő a felesége ugy esteként, hogy ő és Irénke már vacsorált, hogy nem bírták már hazavárni s azért meghagyták az ő részét, csak lásson egyedül hozzá!... Kanyó uram, noha megvolt az ellenkezőjéről győződve, csak szomorúan ráta a fejét, nem szolt az asszonynak már egy rossz szót sem, csak sajnálta a szegény s kitűzött célja érdekében nélkülözni is tudó anyát, s ha tehetne, hát holmi olyan ártatlan kifogás mellett, hogy ma jó üzletet csinált, saját jószántából is megtoldotta a heti gázsit. „Vagy ha arra nem kell, hát vegyen rajta az Irénke magának kalapot, keztűt... vagy mit“...

Mire elérte Irénke a 16-ik évet, megkapta sokoldalú képzettségéről szóló tanítónői diplomáját, s így kisasszony volt már a házban, s cilinderes urak is udvarolgattak a „szép Irénkének“; — mert így hívták maguk közt a kis tanítónőt — csak busás jövedelem hiányzott, miből kényelmesen élni, s kisasszony szerepéhez szükséges fényes ruházat, mibe öltözködni lehetett volna.

Pedig csak nem szakíthatott régi iskolatársnőivel, s nem utasíthatta csak ki a járásbíró ur ügyvédjelölt fiát, vagy más hasonló rangban álló barátjait? El-el jártak ezek majdnem naponként a „szép Irénkéhez“. Jól esett nekik az ő családi körükben egész unalmasságig kimért társalgási modort levetni, feszteletül viselkedni, s az „erénymama“ — a jó Kanyónét értették e név alatt — szögletes előzékenységén, s látogatásuk feletti leplezetlen örömmel nagyokat kacagni. Kezdetben Kanyóné asszonyom is beült a szoba valamelyik félreeső zugába, mint maga mondá: „a fiatalokat ellenőrizni“, s ha néha-néha az ő ösdi, egyszerű gondolkozásmenetével valami megjegyzést tett, Irénke mindég fulig pirult anyja miatti szegényletében, s zavartan feléje szolt: „Ugyan édes mama, mit is szólsz ahhoz, amibez nem értesz, jobb lesz, ha szét nézelődsz a konyhában!“ S a leánya iránti szeretettől elvakított anyja ki is ment ilyenkor, hogy nagyritkán, vagy egyszer se nézzen be hozzájuk...

Ha pedig Kanyó uram mordult fel, hogy: „Mit akar ez a sok éhenkorász házamban?“ rögtön előállt az asszony: „Értesz is te ehhez Miska, protekció, a mindenható protekció kell a mi leányunknak, s csak ezen urak utján szerezhették ezt meg. Majd meglátod öregem oly fényes tanítónői, vagy talán tanárnői állást is szereznek nek, aztán meg ki tudja — elég szép s elég művelt hozzá — majd csak belé bomol valamelyikük s nőül veszi. S akkor te is nyugalomba vonulhatsz, bekében pipázgathatsz, mert eltart ő majd mindkettenket, el pompásan, bőségben!“

Kanyó uram hát dolgozott tovább is érettek s várt is egy jó ideig arra, mikor majd beüt kisasszony leánya számára a vakserenese; de végre megunt a várakozást is és elkövette azt a megmondolatlanságot, mit többé helyre nem hozhatott: egy szép napon minden teketória nélkül elköltözött az árnyékvilágba... egy vagyontalan özvegyet és egy előkelően siránkozni tudó árva leányt hagyva maga után...

Kanyóné asszonyom csak akkor ijedt meg egy kissé, midőn az első esomé fehérneműt kellett eladni, hogy az áráért Irénkének illő gyászkalapot vásárolhasson, de azért nem csüggedt el. Előbb szét nézett a házi barátok közt, hogy kit lenne jó hamarjában vó urannak megcsipni, de bizony ezek is mennél gyakrabban találtak a „szép Irénké“ kiserit szemekkel, meg bánatos arecal, annál rohamosabban maradoztak el házuktól. Midőn aztán kényszerítve volt elmondani rájuk, hogy: „Eh, ez is mind haszontalan, léha fráter, nem is adnának én aranyom téged egyiküknek sem feleségül“, — akkor felöltötte még a régi jó időből maradt felselyem fekete ruháját, beállitott a tanfelügyelő urhoz, meg a tanácsnok urakhoz:

„Nagyságos uraimék! Jó kortes volt édes apám és megboldogult uram is a maguk pártján volt, hát tisztelettel kérném, hogy meghálálnak azzal, hogy lanyomnak ugy hamarjában egy tanítónői állást szerezzenék. Jó lány, szép lány, okos lány, nem válik majd szegényekre, ha valahova ajánlani fogják.“

A nagyságos meg tekintetes urak szivesen fogadták s vizsgálatok szavakkal bocsájították el: „Csak menjen haza jó asszony, majd gondunk lesz leányára, ha valahol üresedés lesz, ajánlani fogjuk s izenni fogunk érte.“

Kanyóné asszonyom csak várt-várt hónapokon át, hogy mikor küldik már a nagypeseles levelet, melyben tudtára adják, hogy leányának egy 800, vagy 1000 frtos évi fizetési tanítónői állást szemeltek ki; de bizony az csak nem jött. Irénke is a türelmetlenségétől folyton izgatottabb, szemei a gyakori sirástól mindegyre vörösebbek lettek, a téli ruhák, fehérneműek, kisebb házi butorok egymásután vándoroltak a zálogházba vagy eladásra. Az oszonnak megszűntével a jó barátok: a jó kedv, üde kedély elrepültével a cilinderes udvarlók is mind-mind elmaradtak, csak Irénke gyermekkori játszótársai, a szomszéd „Három macskához“ címzett fűszerkereskedés tulajdonosának sokat gúnyolt Zsiga fia kezdett most gyakrabban hozzájuk átjárogatni s egy delután — Uram bocsáss! — arra a vakmerőségre vetemedett, hogy meg merete kérni Irénkének — igen Kanyó Irén kisasszonynak, az okleveles tanítónőnek a kezét... ő a kis szatós fia, a neveletlen tuskó, ki még talán „Luiza Mühlbachnak“ egy regényét sem olvasta végig. Oh ez hallatlan, ez megbocsáthatatlan merénylet volt!

Igaz ugyan, hogy Kanyóné asszonyomnak eszébe jutott, hogy talán nem is volna oly rossz, ha ő ugy beülhetne a vó uram boltjába s a hideg téli napokon szép, meleg bundikában, meleg muffal a kezében oda telepedne a pénztár elé s a bevökkel vigan pletykáztatva, söpörget-

betné be a busás jövedelmet... De hát Irénke, a nagyműveltségű Irénke csak nem lehet egy egyszerű „asszony-ság“ s csak nem csinálhat az ő finom kacsoival stanciklikat, nem állhat oda érdekes arecával, hosszú selyem szempilláival, mosolyra fakadó ajkával eladogatni holmi petróleumot, kulimászt, vagy más ilyesmit? „Oh nem, nem! O reá nagyobb szerencse vár, ő szebb, fényesebb parthiet fog csinálni, elég szép, elég okos hozzá!“ — s inkább neki feküdtek mindketten a kölcsönkért újságok apró hirdetések, kerestek tanítónői, gyermekkertésznoi, vagy nevelőnoi állást... kerestek s találtak! A sok ajánkozás után egyszer csak Irénkének is kedvezett a szerencse, felfogadták egy pusztára három leányka mellé nevelőnőnek. „Igaz, hogy szerény fizetés mellett, meg messze is van, de mind egy — mondogatta magában — ideiglenesen jó lesz ez is, legalább menekülök e helyről, s nyomorból, a hitlen barátok, jellemtelen udvarlók köréből s emellett majd édes anyámnak is küldhetek valami segélyt, hogy így ne kelljen szegénynek annyi éjjeli varrogással szeméit rontani, búslakodni, nélkülözni...“

S Irénke meg is tartotta ígérteit. Igaz, hogy kezdetben nagyon csekély segélyt, de annál hosszabb s panszokkal telt leveleket küldött. Leírva, hogy mennyi szekaturának van kitéve, mily rosszak tanítványai, mily eseldekhez illő munkát bíznak reá, mit ő épenséggel meg nem szokott s mily kínos reá ez az egyedüllet, örömtelen, egyhangu élet... míg egyszerre csak azzal a hírrel lepte meg anyját, hogy megunt e helyzetet, megy fel a fővárosba, hol egy fiatal özvegy grófnő mellett társalkodónői állást nyert el. Itt legalább nyitva lesz előtte a világ, sok-sok előkelő urral fog megismerkedni s tud rá esetet — nem egyet — hogy szegény lanyok is nagy szerencsét csináltak már ez uton, gazdag férjre, előkelő társadalmi állásra téve szert. Ha majd ezt ő is eléri, akkor édes anyját is felhívhatja magához, hogy visszafizethesse neki mindazt a jót, mit iránta tanusított. Addig is túrjon, reméljen!

Pár év telt el ezen idő óta, miközben Irénke levelei mindég rövidebbek és rövidebbek lettek, de helyébe Kanyóné asszonyom kétszeres, sőt háromszoros havi gázsit kapott, remek illatu s aranyos szegélyű „petite correspondance“-ra írt két-három sor kíséretében, míg végre ezen, a nagyvilági hölgy gyöngéd kacsoira való illatos levelek is elmaradtak, helyettük időszakonként csak egy-egy nagyobb összegről szóló pénztalvány érkezett hozzá, hirdelve, hogy a hálás leány nem feledkezett meg anyjáról... jötevéjéről!

Kanyóné asszonyom az unalmat üző harisnyakötögetés, vagy a delutáni józú kávézgatás közt ilyenkor elgondolta, s anyai büszkeségtől ragyogó szemekkel el is mondta a jó szomszédoknak, hogy az ő Irénkéje már bizonyára férjhez is ment valami tekintetes... nagyságos vagy talán egy méltóságos urhoz, elég szép, elég okos, elég művelt volt hozzá! Természetes, hogy ily magas rangu urnó létre nagyon is el van foglalva, mert fogadni kell neki a vendégeket, eljánni bálókba, színházba, estélyekre, s ily elfoglaltságok közt nem is eszoda, hogy nem ér reá hozzá írni! Hanem várjanak, majd meglátják, hogy egyszer csak megáll az ő lakása előtt egy négyfogatos lintó s kilép belőle egy selyembe öltözött nő: ez az ő aranyos leánya, az Irénke lesz, utána egy szép, magas, előkelő, cilinderes ur ugrik ki: ez az ő veje; s aztán talán majd egy szép, dusan himzett selyempaplanal leterített apróságot is hoznak magukkal: s ez az ő aranyos kis unokája lesz! Aztán majd mind, mindany nyian esőkok közt borulnak nyakába, elviszik őt is magukkal a fővárosba, szép palotájukba, hol ő boldog, a világ legboldogabb teremtese lesz...

Főnt pedig a fővárosban ezalatt csakugyan fényes életet folytatott Irénke. Kifestett arecal, erőltetett mosolylyal, feltűnő öltözékekben mutogatta magát a főutakon. Címernélküli kocsián hanyagul hátradölvé, piciny lábcskájának hegyét kacéran hanyagul hátradölvé, piciny lábcskájával tiz-tizenötösör is végig hajtattott egy és ugyanazon uton, s mig a fiatal urasok „Ah a szép Irénke“ féle orrhangu megjegyzésekkel, feltett monoklivval s jelentőség-teljes pillantásokkal kísérgettek, meg mindég feltűnően szép alakját, s mig a pórnép irigykedve nézett vágtató fogatja után... ezalatt Irénke kebléből mély és keserű sóhajok fakadtak fel; hogy miért is nem szakíthat már e cifra, önmegvetésre készítő élettel, mért nem üt neki is már az itélet napja? hogy aztán végre ő is boldog, a világ legboldogabb teremtese legyen...

H. M.

Gabonaüzlet.

Április hó 3-án.

A közeledő ünnepek a gabonatulajdonosokat is kinalatot tartózkodóvá, a forgalmat pedig a minimumra redukálták.

A hangulat csendes. Az árak csak nehezen tart-hatták meg multheti magasságukat.

Áraink:

Buza 70—75 klgrig minőség szerint	7.20—8.00
Zab	7.50—7.60
Tengeri	4.35—4.40
„ lófogu fehér	5.00—5.20
Bab	5.50—6.50
Árpa	6.00—6.10
Köles	4.40—4.50
Kendermag (mint vetőmag)	13.00—14.00

Időjárás: derült.

Naptár.

Április.

Havi és heti nap	Katholikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
4 Pént.	N. Péntek	† N. Péntek	23 Nikon
5 Szom.	N. Szomb.	† N. Szomb.	24 Zakarjás
6 Vas.	E. Husvétvas.	E. Husv. v.	25 G 6 Vir. vas.
7 Hétfő	Husvéthétfő	Husvéthétfő	26 Gábor
8 Kedd	Dezso	Dénes	27 Matrína
9 Szer.	Cölessztin	Demeter	28 István
10 Csüt.	Ezechiel	Ezekiel	29 N. Csüt.
11 Pént.	Leo pápa	Leo	30 N. Péntek

Felelős szerkesztő: Dr. MOLNÁR ISTVÁN LAJOS.

Helyettesít:

Laptulajdonos és kiadó: BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

822. szám. A titeli járás főszolgabírájától.
kig. 890.

Pályázat.

Gardince községben egy 300 frt évi fizetéssel járó irnoki állás betöltendő lévén, felhivatnak a pályázni ohajtók, miszerint kellőleg felszerelt s a magyar és szerb nyelv ismeretét is igazoló kérvényeiket **f. évi április hó 20-ig** hozzám nyújtsák be.

A megválasztandó irnok köteles egyúttal a községi végrehajtói teendőket is ellátni, miért neki évi 50 frt külön díjazás jár.

Titel, 1890. évi március hó 27-én.

Dr. Nagy Kálmán,
főszolgabíró.

3-1

11498. sz.

tkvi 1889.

Árverési hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a zombori kereskedelmi és iparbank végrehajthatónak Bekkes Ferenc és neje végrehajtást szenvedők elleni 1300 frt tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék, az apatini kir. járásbíróság területén lévő, Apatinban fekvő, az apatini 228. sz. tjkvben A. I. alatt foglalt és végrehajtást szenvedettek nevében álló 341. ö. i. sz. ház és 536 □ ölnyi beltelekre az árverést 1500 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1890. évi április hó 29-ik napján délutáni 10 órakor Apatin községében megrendelt nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási árban alul is eladatul fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10% át vagyis 150 frtot készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1 én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri redelet 8 §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Zomborban 1890. évi február hó 13. án.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

3664. szám.

tkvi 1889.

Árverési hirdetmény.

A palánkai kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság az obrováci I. előlekezési egyesület végrehajtható kérelme folytán Riesz Vendel és neje végrehajtást szenvedettek elleni végrehajtási ügyében a végrehajtási árverést 140 frt tőkekövetelés és jár. kielégítése végett az 1881. 60 t. c. 144. §-a alapján és a 146. §-a értelmében a palánkai kir. járásbíróság területén lévő Bukin község 832. sz. tjkvben foglalt (749-751/a) hr. 294. ö. i. sz. ház, udvar és kertre 320 frt kikiáltási árban ezennel elrendeli és annak Bukin községében leendő megtartására határidőül **1890. évi április hó 25. napjának délutáni 3 óráját** kitűzi, mely alkalommal a jelzett ingatlan a kikiáltási árban alul is el adatul.

Az ingatlan a fent kitett árban fog kikiáltatni. Árverezni kívánók tartoznak a kikiáltási ár 10% át készpénzben vagy ovadékképes papirban a kiküldött kezéhez letenni.

Kelt Palánkán, a kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóságnál 1889. évi decemb. hó 31 ik napján.

Hetesy Kálmán,
kir. aljárásbíró.

Butor-bevásárlási forrás

Zomborban,

főutca, a zombori takarékpénztárral szemben.

Tisztelettel batorokodom a n. é. közönség becses figyelmét cégemre felhívni, miszerint a tavaszi idényre, ugy

butor-raktáromat,

mint

butortermemet

a jelen kor — és minden igénynek megfelelőleg nagyválasztékú butorokkal elláttam, ugy, hogy nagy választékban tartok teljes háló-, ebédlő-, salon- és irodai berendezéseket, nemkülönben minden egyes asztalos- és kárpitozott butordarabokat, vasbutorneműt, tükröket és képeket, ugyszintén minden butorneműt, mi csak lakberendezéshez szükséges.

Tisztelettel kérem a n. é. közönséget a legcsekélyebb szükségletnél is személyesen meggyőződést szerezni arról, hogy minden törekvésem oda irányul, nagyrabecsült vevőimet jutányosan és pontosan kiszolgálhatni.

Szíves pártfogásért esedezve,

mely tisztelettel

Adler A.,

kárpitos és butorkereskedő.

3-1

2149. szám.

kig. 1890.

Pályázati hirdetmény.

A cservenkai községi állatorvosi állás betöltésére általam 1958/1890. kig. szám alatt közzétett pályázati hirdetményben folyó évi április hó 15-ikéig megszabott határidőt ugyanazon hó 25-ikéig meghosszabbítottam.

Kulán, 1890. évi március hó 22-én.

Molnár Károly,
főszolgabíró.

3-3

233. szám.

1890.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a tek. zombori kir. járásbíróság 11309/1889. sz. végzése által Bosnyák István zombori lakos javára Bosnyák Mihály zombori lakos ellen 155 frt tőke, ennek 1887. évi április hó 29-ik napjától számított 6% kamatai és eddig összesen 39 frt 85 kr perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 35 frtra becsült 30 métermáza buza és 20 métermáza zabból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatulnak.

Mely árverésnek az 1038/1890. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Zomborban a városháza udvarán leendő eszközzésére **1890. évi április hó 18-ik napjának délutáni 10 órája** határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatul fognak.

Az előrvezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ban megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Zomborban, 1890. évi április hó 1-én.

Cservenka Lajos,
kir. bir. végrehajtó.

Üzleti helyiség.

A Zombori Takarékpénztár bérházában

egy bolti helyiség

a hozzá tartozó kis lakással együtt 1890-ik évi május 1-től bérbe adandó. Bővebb értesítést ad

A Zombori Takarékpénztár igazgatósága.

Husvételre

legszebb meglepetés egy életnagyságu krétarajz

arckép

fénykép után.

E képek élethűek, kellemesek, tartósak és divatosak, a legnagyobb uri körökben. — Különösen figyelmébe ajánlom a nagyérdemű közönségnek, megkülönböztetésül mások krétarajzaitól, melyek még eddig csak kezdetleges utánzások.

Vidékre **egy fénykép és 2 forint** előleg bekioldése mellett, utánvételt a legpontosabban kiszolgálók. **Egy mellkép ára 8 forint, térkép 20 frt.**

Műtermem: **Matzitz Gusztáv** ur házában, a „Tigrishez” címzett vendéglőben.

Tisztelettel

GAÁL BALÁZS,

arcfényképész.

2-2

Községek figyelmébe.

Egy teljesen jó karban levő, csaknem egészen új

Wertheim-szekrény

jutányos áron, kedvező feltételek mellett szabad kézből eladó.

Bővebb felvilágosítást ad e lap kiadója.

3-3

Hirdetmény.

Alulírott nál, míg a készletben tart, következő újabb és legújabb fajú, betegségmentes **asztali burgonya** kapható:

- Hópehely és Pacsirtatózás 5 kilónként helyben — frt 20 kr.
- Richters Carty Emperor, Audersten, Champion korai, Chicago 5 kilónként helyben — frt 50 kr.
- Imperator és Deegen, valódi Bisquit 5 kilónként helyben — frt 30 kr.
- Vauquard, Royal Norfolk Russet, Bismarck 5 kilónként helyben 2 frt — kr.
- Márton szarva 5 kilónként helyben 1 frt 50 kr.
- Uj-Verbász, 1890. március hóban.

Schmidt Antal,

csatornai mérnök.

3-2

Hirdetmény.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy az ezeltől **Szeiffert és Kaics** cég alatt vezetett

férfi- és gyermekkalap-üzletet

saját nevemen **Szeiffert Ferenc** cég alatt a Koszanicus C. A.-féle házban tovább folytatom.

Egyben batorokodom a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy üzletemben a kor igényeinek megfelelőleg a legdivatosabb és legjobb minőségű kalapokkal a legolcsóbb árak mellett szolgálók.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve, maradok kiváló tisztelettel

3-2

Szeiffert Ferenc.

Ó-Kanizsán, élénk forgalmu helyen, egy bolthelyiség, mely áll 3 szoba és a hozzátartozókból, április 24-től jutányos áron kibérelhető (esetleg korcsma-helyiségnek).

Motok Bogdán,
háztulajdonos.

Községi nyomtatványokból nagy raktár.

KÖNYV- és KÖNYVOMDAI INTÉZET.

BITTERMANN NÁNDOR ZOMBORBAN.

Papír és írószerek a bevásárlási áron.

Könyv-kölömlékek elfogadatulnak és a kiállítási áron szállítatulnak.

A „BÁCSKA” KIADÓHIVATALA.

Községeknek egész éven át hitel.

itt megrendelhetők: Hírlapok, Művek, Naplók, Táblázatok, Falrajzok, Körképek, Tervezőrajzok, Tervezőrajzok, Tervezőrajzok, Tervezőrajzok.

Gyakornok kerestetik.

Kis-Kér község jegyzői irodájában egy gyakornok azonnal alkalmazást nyerhet 25 forintnyi havi fizetéssel. Ajánlkozások Harr Samu községi jegyzőhöz Kis-Kérre címzendők.

3-3

816. szám.

1889.

Vadászati jog haszonbérleti hirdetmény.

Melynél fogva alulirt községi elüljáróság közhírré teszi, miszerint Járek község határa 1472²⁵/₁₀₀₀ kat. hold területén a vadászati jog 6 egymásután következő évre az 1883. évi XX. t. c. 2-3. §-ai alapján **1890. évi április hó 27-ik napján d. e. 10 órakor** tartandó nyílt árverésen a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe adatik.

A bérleti idő 1890. évi január 1-től 1895. évi december 31-ig tart; a bérlő az árverés napján a haszonbér élvezetbe lép s a megígért legmagasabb bérösszeg arányában a folyó évből eltelt időre eső díj bérlő javára leszámíttatik.

Bérlő a fent hivatolt törvény határozmányait betartani köteles.

A bérleti összeg félévénként előre fizetendő.

A szerződés a bérlőre azonnal, a községre törvényhatósági jóváhagyás után lép életbe.

Miről a bérleti szándékozók ezennel értesítetnek.

Járeken, 1890. március hó 24-én.

A községi elüljáróság:

Jeisel,

jegyző.

3-2

Böhm Ferenc,

bíró.

Zombor, 1890. Bittermann Nándor könyv- és könyvomdájából

XI
Ez
Fü
Né
A
kü
ne
d
Egy
Ped
magyar
szerenés
zetből k
Mert elte
desen fili
kigondolh
ményessé
megsareol
Valós
szegény
két hatos
3 frt ezre
összeget.
lehetne le
számitolá
donképeni
felülmulja
ezzel ninc
jezve. Ekk
járásai, irás
adónemek.
ember ma
neki, ha t
Hát
dezzük ak
vény? és
kották ugy
elhez ugy
valami nag
csak azt a
pénzintéze
címen nem
Mert
hetni tetsz
az egész i
„vakulj ma
Vagy
a tudat, hog
colták meg
söt boszant
nak tartják.
üzött gonos
Kétség
oly számtala
uen, elegen
hozás azon
roznak egy
lyet nyilván
mint hitelez
a magyar t
még kisebb
pénzintézetek
megszorítás
haszon, hog
pénzesek ipa
dulanak s
életünket.
Mar
A legelő
urbéri rendez
t. c. VII. feje
évi VI. t. c.
Ezek szerint
legelő-illetm